

COMMISSION DES ASSURANCES

Bruxelles, le 24 avril 2003

DOC C/2003/10

AVIS

émis par la Commission des Assurances au sujet de l'arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 14 mai 1985 concernant l'application aux institutions de prévoyance de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances, l'arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 7 mai 2000 relatif aux activités des institutions de prévoyance et l'arrêté royal relatif à l'activité d'assurance sur la vie.

1. INTRODUCTION

L'adaptation de la loi relative aux pensions complémentaires a rendu nécessaire plusieurs arrêtés d'exécution dont notamment les arrêtés royaux qui ont été soumis à l'avis de la Commission. Il s'agit notamment:

- ♦ L'arrêté royal du 14 mai 1985 concernant l'application aux institutions de prévoyance de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances donne une lecture spécifique de la loi du 9 juillet 1975 quant à son application aux institutions de prévoyance. La loi relative aux pensions complémentaires (ci-après LPC) ajoute parmi les institutions de prévoyances soumises aux dispositions de la loi du 9 juillet 1975, celles qui sont chargées de l'exécution d'un engagement individuel et celles qui sont créés au sein d'un fonds de sécurité d'existence soumis à la loi du 7 janvier 1958. Il était donc nécessaire de déterminer les règles indispensables pour l'application de la loi du 9 juillet 1975 à ces institutions.

COMMISSIE VOOR VERZEKERINGEN

Brussel, 24 april 2003

DOC C/2003/10

ADVIES

uitgebracht door de Commissie voor Verzekeringen betreffende het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 mei 1985 tot toepassing op de verzorgingsinstellingen van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 mei 2000 betreffende de activiteiten van de verzorgingsinstellingen en het koninklijk besluit betreffende de levensverzekeringsactiviteit.

1. INLEIDING

De aanpassing van de wet op de aanvullende pensioenen vereist dat er verschillende uitvoeringsbesluiten worden genomen, waaronder de koninklijke besluiten die aan de Commissie zijn voorgelegd voor advies. Het betreft meer bepaald:

- ♦ Het koninklijk besluit van 14 mei 1985 tot toepassing op de verzorgingsinstellingen van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen geeft een specifieke lezing van de wet van 9 juli 1975 voor wat betreft de toepassing ervan op de verzorgingsinstellingen. De wet op de aanvullende pensioenen (hierna WAP) voegt aan de verzorgingsinstellingen die onderworpen zijn aan de bepalingen van de wet van 9 juli 1975 de verzorgingsinstellingen toe die een individuele pensioentoezegging opbouwen en de verzorgingsinstellingen die zijn opgericht in de schoot van een fonds voor bestaanszekerheid, onderworpen aan de wet van 7 januari 1958. Het was dan ook noodzakelijk dat de nodige regels werden bepaald voor de toepassing van de wet van 9 juli 1975 op die instellingen.

Les articles de l'arrêté royal du 14 mai 1985 qui rendaient applicable aux transferts entre fonds de pension, les dispositions de la loi de contrôle relatives aux transferts de portefeuilles d'assurances, sont abrogés, cette matière étant réglée dans la loi sur les pensions complémentaires.

Des adaptations à la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers ont été apportées dans l'arrêté royal du 14 mai 1985 (l'agrément des institutions de prévoyance est décidé par l'O.C.A.)

Des imprécisions quant à la marge de solvabilité et à l'exigence d'un plan de redressement ont été corrigés dans l'arrêté royal du 14 mai 1985.

♦ Le projet d'arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 7 mai 2000 relatif aux activités des institutions de prévoyance apporte les modifications rendues nécessaires par la nouvelle loi sur les pensions complémentaires et règle également quelques problèmes d'interprétation et d'application.

♦ Le projet d'arrêté royal relatif à l'activité d'assurance sur la vie adapte la législation belge à la Directive 2002/83/CE du 5 novembre 2002 du Parlement européen et du Conseil concernant l'assurance directe sur la vie. Il tient également compte de la loi sur les pensions complémentaires en matière d'assurance de groupe et d'assurance engagement individuel de pension.

Le projet d'arrêté royal introduit des règles relatives à l'assurance branches 21, 23, 25, 26, 27 ainsi qu'aux fonds cantonnés.

II. DISCUSSION

Les *représentants des consommateurs* relèvent que la LPC a instauré un nouvel organe consultatif, à savoir la Commission des Pensions, qui est également compétente en ces matières. Ils rappellent qu'ils ont toujours soutenu qu'il est préférable de soumettre toute matière socio-juridique à un organe paritaire compétent à cet effet. C'est ce qui devrait être fait en l'espèce, d'autant plus qu'il est clair qu'un certain nombre d'aspects dits techniques ont souvent un impact sur les aspects sociaux. Dès lors, ils insistent pour que ceux-ci

De artikelen van het koninklijk besluit van 14 mei 1985 die de bepalingen uit de controlewet met betrekking tot de overdrachten van verzekeringsportefeuilles van toepassing verklaarden op de overdrachten tussen pensioenfondsen, zijn opgeheven, aangezien deze materie geregeld wordt in de wet op de aanvullende pensioenen.

Het koninklijk besluit van 14 mei 1985 is aangepast om rekening te houden met de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (de toelating van de voorzorgsinstellingen wordt verleend bij beslissing van de C.D.V.).

De onduidelijkheden in verband met de solvabiliteitsmarge en het opleggen van een herstelplan werden in het koninklijk besluit van 14 mei 1985 weggewerkt.

♦ Het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 mei 2000 betreffende de activiteiten van de voorzorgsinstellingen brengt de wijzigingen aan die noodzakelijk zijn om rekening te houden met de nieuwe wet op de aanvullende pensioenen en regelt ook enkele interpretatie- en toepassingsproblemen.

♦ Het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de levensverzekeringsactiviteit past de Belgische wetgeving aan de Richtlijn 2002/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 november 2002 betreffende levensverzekering. Het ontwerp houdt ook rekening met de wet op de aanvullende pensioenen waar het de groepsverzekering en de individuele pensioentoezeggingsverzekering betreft.

Het ontwerp van koninklijk besluit voert regels in voor de verzekeringen van de takken 21, 23, 25, 26, 27 en voor de afgezonderde fondsen.

II. BESPREKING

De *vertegenwoordigers van de verbruikers* bemerken dat in de WAP een nieuw adviesorgaan is opgericht namelijk de Pensioencommissie, die eveneens bevoegd is voor deze onderwerpen. Zij herinneren eraan dat door hen steeds werd gesteld dat alle sociaalrechtelijke onderwerpen best aan een daartoe bevoegd paritair orgaan zouden toevertrouwd worden. Dit is nu het geval en bovendien is het duidelijk dat een aantal zogenaamde technische onderwerpen dikwijls een impact hebben op sociale aspecten. Zij dringen er dan ook op aan dat

soient soumis sans délai à l'avis de cette commission.

En outre, la technicité des notes déjà transmises par la délégation des fonds de pension est telle que les consommateurs ne peuvent pas bien estimer les conséquences séance tenante.

Les représentants des consommateurs demandent que tous les arrêtés royaux concernant la LPC soient soumis tant à la Commission des Assurances qu'à la Commission des Pensions.

A. PROJET D'ARRÊTÉ ROYAL MODIFIANT L'ARRÊTÉ ROYAL DU 14 MAI 1985 CONCERNANT L'APPLICATION AUX INSTITUTIONS DE PRÉVOYANCE DE LA LOI DU 9 JUILLET 1975 RELATIVE AU CONTRÔLE DES ENTREPRISES D'ASSURANCES

a) Art. 1er, 3°: définition d'activité de prévoyance

Dans la définition d'"activité de prévoyance", l'adjectif "permanente" est ajouté au mot "invalidité". Conformément au Rapport au Roi ci-annexé, il s'agit des avantages accordés pour les périodes qui dépassent l'incapacité primaire.

Ceci aurait pour conséquence que les institutions de prévoyance ne seraient plus habilitées à prendre en charge des prestations d'invalidité dont le délai d'attente est inférieur à 12 mois.

Pour certains organismes de pension, une telle interprétation donnerait lieu à une révision du régime existant et à une diminution des prestations allouées.

L'Association Belge des Institutions de Pension (ci-après: A.B.I.P.) suggère de supprimer, à l'article 1er, alinéa 4 du Rapport au Roi, la phrase suivante: "Ce sont seulement les avantages accordés pour les périodes qui dépassent l'incapacité primaire".

Un représentant de l'O.C.A. se rallie à cette proposition.

b) Article 4 relatif à l'article 8bis: constitution de la marge de solvabilité

Le 4° tiret concerne les créances sur l'employeur non garanties ou dont la garantie n'est pas acceptée par l'OCA. Il est désormais précisé que celles-ci ne peuvent être affectées en couverture de cer-

deze onmiddellijk aan deze commissie worden voorgelegd.

Bovendien is de techniciteit van de nota's die reeds door de delegatie van de pensioenfondsen werd afgeleverd, dusdanig dat de verbruikers onvoldoende de gevolgen kunnen inschatten staande de vergadering.

De vertegenwoordigers van de verbruikers vragen dat alle koninklijke besluiten m.b.t. de WAP zowel aan de commissie voor verzekeringen worden voorgelegd als aan de Pensioencommissie.

A. KONINKLIJK BESLUIT TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 14 MEI 1985 TOT TOEPASSING OP DE VOORZORGSINSTELLINGEN VAN DE WET VAN 9 JULI 1975 BETREFFENDE DE CONTROLE DER VERZEKERINGSONDERNEMINGEN.

a) Art. 1, 3°: definitie van voorzorgsactiviteit

In de definitie van voorzorgsactiviteit wordt "blijvende" toegevoegd aan invaliditeit. Conform het bijgevoegde Verslag aan de Koning gaat het om voordelen die betrekking hebben op de periodes die de primaire arbeidsongeschiktheid overtreffen. Dit zou tot gevolg hebben dat voorzorgsinstellingen niet meer gerechtigd zijn om invaliditeitsuitkeringen op zich te nemen met een wachttijd korter dan 12 maanden.

Zulke interpretatie zou bij bepaalde pensioeninstellingen aanleiding geven tot herziening van de bestaande regeling en een vermindering van de toegekende prestaties.

De Belgische Vereniging van Pensioeninstellingen (hierna: de B.V.P.I.) stelt voor om in het Verslag aan de Koning, artikel 1, 4° alinea, de volgende zin te schrappen: "Dit zijn enkel de voordelen die betrekking hebben op de periodes die de primaire arbeidsongeschiktheid overtreffen."

Een vertegenwoordiger van de C.D.V. gaat hiermee akkoord.

b) Artikel 4 m.b.t. artikel 8bis: samenstelling van solvabiliteitsmarge

De 4° streep betreft vorderingen op de werkgever, niet gewaarborgd of met waarborg niet aanvaard door de C.D.V. Er wordt nu gespecificeerd dat deze niet mogen aangewend zijn ter dekking van be-

taines provisions techniques.

L'Association Belge des Institutions de Pension demande de préciser ces créances sur l'employeur en renvoyant à l'article 8 de l'AR du 14 mai 1985.

L'A.B.I.P. propose de compléter l'article 4 par la phrase suivante : "Il ne s'agit donc pas des créances suivantes, telles que déterminées à l'article 8, alinéa 2, 4ème tiret, de l'AR du 14 mai 1985 : "les créances sur l'employeur dans la mesure où elles sont assorties de la garantie d'un assureur agréé en Belgique pour la branche caution ou d'une banque ou caisse d'épargne inscrites auprès de la Commission bancaire".

Le représentant de l'OCA est d'accord pour apporter une précision technique relative aux créances visées.

L'A.B.I.P. remarque que les versions néerlandaise et française du texte du Rapport au Roi, concernant l'article 4, dernier paragraphe, ne correspondent pas:

"Il va enfin de soi que ces éléments incorporels et créances sur l'employeur ne peuvent être déduits que pour autant qu'ils sont utilisés"

Le représentant de l'OCA précise que c'est la version néerlandaise qui est correcte.

c) Article 8 relatif à l'article 15bis

L'article 15bis concerne l'obligation de désigner un ou plusieurs actuaires qui doivent obligatoirement fournir un avis sur le plan du financement, les tarifs, la réassurance et le montant des provisions techniques.

Néanmoins, le paragraphe 2 dispense les institutions de prévoyance de cette obligation lorsqu'il s'agit d'engagements de type contributions définies qui garantissent uniquement l'évolution des versements effectués conformément au rendement réel de l'institution de prévoyance sans prendre en charge un quelconque risque.

Le paragraphe 2 ne peut (actuellement) concerner que les plans de type contributions définies alimentés par les seules cotisations patronales, sans garantie de rendement. En son article 24, §2 la LPC introduit toutefois une garantie de rendement obligatoire de 3,25% pour ce type d'engage-

paalde technische voorzieningen.

B.V.P.I. vraagt een verduidelijking van deze vorderingen op de werkgever door middel van een verwijzing naar artikel 8 van het KB van 14 mei 1985.

De B.V.P.I. stelt voor om art. 4 aan te vullen met: "Het gaat dus niet om de volgende vorderingen zoals bepaald in art. 8, 2° alinea, 4° streep, van het KB van 14 mei 1985: "de vorderingen op de werkgever voor zover zij gewaarborgd zijn door een in België voor de tak borgtocht toegelaten verzekeraar of door een bij de Bankcommissie ingeschreven bank of spaarkas."

De vertegenwoordiger van de C.D.V. gaat ermee akkoord om een technische verduidelijking aan te brengen betreffende de bedoelde vorderingen.

De B.V.P.I. wijst erop dat er geen overeenstemming bestaat tussen de Nederlandse en de Franse tekst van het Verslag aan de Koning, betreffende artikel 4, laatste paragraaf:

"Het spreekt ten slotte voor zich dat die immateriele elementen en vorderingen op de werkgever slechts moeten worden afgetrokken voor zover zeworden gebruikt."

De vertegenwoordiger van de C.D.V. verduidelijkt dat de Nederlandse versie correct is.

c) Artikel 8 m.b.t. artikel 15bis

Art. 15bis bepaalt de aanstelling van één of meer actuarissen voor verplicht advies over het financieringsplan, tarieven, herverzekering en technische voorzieningen.

Paragraaf 2 ontslaat voorzorgsinstellingen echter van deze verplichting wanneer het gaat om toezeggingen van het type vaste bijdragen die enkel de evolutie van de gedane stortingen waarborgen overeenkomstig het reële rendement van de voorzorgsinstelling zonder enig risico op zich te nemen.

Paragraaf 2 kan (momenteel) enkel betrekking hebben op vaste-bijdrageplannen met louter patronale bijdragen zonder rendementswaarborg. Artikel 24, §2 van de WAP introduceert echter een verplichte rendementswaarborg van 3,25% voor dergelijke toezeggingen.

ments.

L'A.B.I.P. pose la question de savoir si ce paragraphe reste applicable à de tels plans de prévoyance.

Un *représentant de l'OCA* fait remarquer que l'obligation de financer la garantie visée à l'article 24, §2 de la LPC a disparu et que, par conséquent, les institutions de prévoyance mentionnées restent dispensées de l'obligation de désigner un actuaire.

B. PROJET D'ARRÊTÉ ROYAL MODIFIANT L'ARRÊTÉ ROYAL DU 7 MAI 2000 RELATIF AUX ACTIVITÉS DES INSTITUTIONS DE PRÉVOYANCE

EN GÉNÉRAL

Selon l'A.B.I.P., les textes ne font pas apparaître clairement si une garantie de rendement doit être accordée en cas de sortie avec ou sans transfert des droits acquis, et, dans l'affirmative, laquelle. Le projet apporte des précisions quant à la garantie de rendement à accorder en cas de sortie sans transfert. Pour les montants transférés vers d'autres institutions de prévoyance, il est proposé de fixer une garantie analogue, à savoir 0%.

A différents endroits dans le texte, il n'est pas tenu compte de la nouvelle terminologie de la LPC, notamment en ce qui concerne la dénomination employeur/organisateur (article 18).

De plus l'A.B.I.P. estime que l'arrêté royal devrait généralement être plus clair et plus précis.

article 1

Cet article change certains termes par d'autres, pour les adapter à la nouvelle terminologie de la loi sur les pensions complémentaires.

Le C.A.S.O. se demande s'il ne faut pas également modifier les mots "but à atteindre" qui figurent dans l'arrêté du 7 mai 2000 (par exemple à l'article 21) et dans l'article 21 du projet (article 33bis nouveau, §2)?

article 2, 3°: 7°, définition d'engagement de prévoyance

L'A.B.I.P. fait la même remarque que celle faite au point A, concernant l'invalidité permanente.

De B.V.P.I. stelt de vraag of deze paragraaf van toepassing blijft op zulke voorzorgsplannen.

Een *vertegenwoordiger van de C.D.V.* merkt op dat de verplichting om de garantie van artikel 24, §2 van de WAP te financieren is weggevallen en dat derhalve de vermelde voorzorgsinstellingen ontslaan blijven van de verplichting een actuaris aan te stellen.

B. KONINKLIJK BESLUIT TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 MEI 2000 BETREFFENDE DE ACTIVITEITEN VAN DE VOORZORGSINSTELLINGEN.

ALGEMEEN

Volgens de B.V.P.I. blijkt uit de teksten niet duidelijk of en zo ja, welke rendementswaarborg moet toegekend worden na een uittreding die al dan niet aanleiding geeft tot transfer van verworven rechten. Het ontwerp verduidelijkt de rendementswaarborg na uittreding die niet gevolgd wordt door een transfer. Voor bedragen getransfereerd naar andere voorzorgsinstellingen wordt voorgesteld een analoge garantie te bepalen, nl. 0%.

Op verschillende plaatsen wordt geen rekening gehouden met de nieuwe WAP-terminologie o.m. in verband met de naam werkgever-inrichter (art. 18).

Overigens is de B.V.P.I. van oordeel dat het koninklijk besluit in het algemeen meer helder en duidelijker zou kunnen zijn.

artikel 1

Dit artikel vervangt bepaalde termen door andere, om ze aan te passen aan de nieuwe terminologie van de wet op de aanvullende pensioenen.

C.A.S.O. vraagt zich af of de woorden "te bereiken doel" in het besluit van 7 mei 2000 (bijvoorbeeld in artikel 21) en in artikel 21 van het ontwerp (nieuw artikel 33bis, §2) ook niet moeten worden aangepast?

artikel 2, 3°: 7°, definitie van voorzorgstoezegging

De B.V.P.I. maakt dezelfde bemerking als onder A, m.b.t. de blijvende invaliditeit.

Pour le C.A.S.O. l'article 2, 1°, contient une erreur matérielle : remplacer "2, §3, 13° de la loi" par "2, §6, 13° de la loi".

L'article 2, 9° définit le "dirigeant d'entreprises" en renvoyant à une définition qui serait contenue dans l'article 2, §3, 6° de la loi de contrôle. Or l'article 2, §3, 6° auquel il est renvoyé ne contient pas de définition, directe ou indirecte, du "dirigeant d'entreprises".

Selon le C.A.S.O., le texte de l'article 2, 9° du projet pourrait être modifié comme suit:

a) soit on n'y parle plus du "... dirigeant d'entreprises tel que défini à l'article 2, §3, 6° de la loi ...", mais plutôt du "... dirigeant d'entreprises tel que visé à l'article 2, §3, 6° de la loi ..."

b) soit on définit positivement le "dirigeant d'entreprises"

article 5 relatif à l'article 7 point 6°

Cet article supprime une limitation concernant les valeurs représentatives: "pour pratiquer des opérations de gestion, pour compte propre, de fonds collectifs de retraites".

L'article 5 du Rapport au Roi précise que les institutions de prévoyance peuvent conclure avec les entreprises d'assurances des contrats de tout type que ce soit en branche 21 ou en branche 23. L'A.B.I.P. suppose que l'on peut déduire de cette formulation que les contrats de la branche 26 sont également visés, mais demande néanmoins que ceci soit stipulé explicitement.

L'A.B.I.P. propose de remplacer, à l'article 5 du Rapport au Roi, les mots "que ce soit en branche 21 ou en branche 23" par les mots "que ce soit en branche 21, 23 ou 26".

articles 7+8 relatifs aux articles 9+9bis

Ces articles modifient l'application des règles relatives aux valeurs représentatives.

Par le passé, les règles relatives aux valeurs représentatives telles que reprises aux articles 6, 7 étaient applicables à toutes les provisions techniques sauf au surplus de la réserve libre qui dépasse la somme de la marge de solvabilité et la provision de l'article 23.

Volgens C.A.S.O. bevat artikel 2, 1°, een materiele fout: "2, §3, 13° van de wet" moet vervangen worden door "2, §6, 13° van de wet".

Artikel 2, 9° geeft een definitie van "bedrijfsleider" door te verwijzen naar een definitie die gegeven zou worden in artikel 2, §3, 6° van de controlewet, terwijl het artikel 2, §3, 6° waarnaar verwezen wordt, noch rechtstreeks noch onrechtstreeks een definitie geeft van "bedrijfsleider".

Volgens C.A.S.O. zou de tekst van artikel 2, 9° van het ontwerp als volgt gewijzigd kunnen worden:

a) ofwel wordt de definitie niet langer als volgt geformuleerd "... bedrijfsleider zoals gedefinieerd in artikel 2, §3, 6° van de wet ...", maar wel als volgt "... bedrijfsleider zoals bedoeld in artikel 2, §3, 6° van de wet ..."

b) ofwel wordt er een positieve definitie gegeven van "bedrijfsleider".

artikel 5 m.b.t. artikel 7 punt 6°

Dit artikel schrapt een beperking inzake dekkingswaarden: "voor het beheer voor eigen rekening van collectieve pensioenfondsen".

Het Verslag aan de Koning, art. 5 meldt dat voorzorgsinstellingen contracten van om het even welk type, zowel in tak 21 als in tak 23, kunnen afsluiten met de verzekeringsmaatschappijen. Gezien deze formulering gaat de B.V.P.I. ervan uit dat ook contracten in tak 26 nog mogelijk zijn maar vraagt toch dit expliciet te vermelden.

De B.V.P.I. stelt voor om in het Verslag aan de Koning, art. 5, de woorden "zowel in tak 21 als in tak 23" te vervangen door "zowel in takken 21,23 als 26".

artikel 7+8 m.b.t. art 9+9bis

Deze artikels wijzigen de toepassing van de regels inzake de dekkingswaarden.

Vroeger vielen onder de regels voor de dekkingswaarden zoals vervat in art 6, 7 en 8 alle technische provisies behalve het surplus van de vrije reserve boven de som van de solvabiliteitsmarge en de provisie voor artikel 23.

De nieuwe regel is een versoepeling in de zin dat

La nouvelle règle constitue un assouplissement, dans le sens où il s'agit désormais du surplus de la réserve libre qui dépasse la marge de solvabilité.

Au point 2°, il s'agit des valeurs propres de l'entreprise affectées en couverture de la réserve libre. Par le passé, 15% au maximum de la réserve libre, déduction faite de la marge de solvabilité, pouvaient être investis en cette valeur. L'article 7 rend cette règle des 15% applicable à la totalité de la réserve libre.

L'article 8 introduit un article 9bis qui permet de faire usage, pour la couverture de la marge de solvabilité, d'une créance garantie sur l'employeur.

La provision de l'article 23 n'est donc plus soumise aux restrictions de couverture des articles 6, 7 et 8. La seule restriction est que 15% au maximum peuvent être investis en valeurs propres de l'entreprise.

La question concrète qui se pose alors est de savoir si la provision de l'article 23 et les provisions relatives à la garantie peuvent être couvertes dans leur totalité par une créance garantie sur l'employeur. En effet, il ne s'agit pas ici d'une réserve acquise et l'article 9bis a déjà introduit cette possibilité pour la marge de solvabilité.

En ce qui concerne la garantie de l'article 24, §1er de la LPC, l'A.B.I.P. souhaite relever que, s'il existait une obligation de financer celle-ci en toutes circonstances et que l'employeur serait donc obligé de verser de l'argent dans le fonds de pension afin de combler les insuffisances temporaires éventuelles de la garantie, cet argent ne pourrait être remboursé à l'employeur lorsque, ultérieurement, il devrait s'avérer que la garantie n'est pas nécessaire, vu le contexte de marchés financiers favorables. Selon l'A.B.I.P., ceci est un argument important pour accepter une créance garantie sur l'employeur en couverture d'une insuffisance de l'obligation de garantie.

L'A.B.I.P. suggère de reformuler l'article 8 pour qu'il se lise comme suit: "Art. 8. Dans le même arrêté, il est ajouté un article 9bis rédigé comme suit: Art. 9bis. Pour la couverture des provisions techniques pour financement des prestations à constituer qui correspondent à la marge à constituer et aux provisions visées à l'article 23 et aux provisions visées à l'article 23bis, 4°, tel que modifié par l'article 15 du présent arrêté royal, il peut être fait usage, en tout ou en partie, d'une créance garantie sur l'employeur acceptée par l'Office."

het nu gaat om het surplus van de vrije reserve boven de solvabiliteitsmarge.

In 2° gaat het om eigen-ondernemingswaarden als dekking voor de vrije reserve. Vroeger mocht maximaal 15% van de vrije reserve minus de solvabiliteitsmarge belegd worden in deze waarde. Artikel 7 maakt deze 15% nu van toepassing op de totale vrije reserve.

Art. 8 voert een art. 9bis in dat de dekking van de solvabiliteitsmarge door een gewaarborgde vordering op de werkgever mogelijk maakt.

De provisie art. 23 valt dus niet langer onder de dekkingsrestricties van artikels 6,7 en 8. De enige restrictie lijkt een maximale dekking van 15% door eigen-ondernemingswaarden.

De concrete vraag is dan of de provisie m.b.t. art. 23 en de voorzieningen inzake de waarborg in zijn geheel gedekt mogen worden door een gewaarborgde vordering op de werkgever. Het gaat hier immers niet om een verworven reserve en art. 9bis voert deze mogelijkheid reeds in voor de solvabiliteitsmarge.

M.b.t. de waarborg van artikel 24, §1 van de WAP wenst B.V.P.I. op te merken dat, indien er een verplichting zou zijn om deze te allen tijde te financieren en de werkgever dus verplicht zou zijn om geld te storten in het pensioenfonds om de eventuele tijdelijke tekorten t.o.v. de waarborg aan te vullen, deze gelden niet kunnen terugvloeien naar de werkgever wanneer later zou blijken dat de waarborg wegens gunstige financiële markten onnodig is. Dit is voor B.V.P.I. een belangrijk argument om een gewaarborgde vordering op de werkgever te aanvaarden als dekking voor een tekort op de waarborgverplichting.

De B.V.P.I. stelt voor art. 8 te herformuleren als volgt:

"Art. 8. Een artikel 9bis dat luidt als volgt wordt toegevoegd aan hetzelfde besluit: Art. 9bis. Voor de dekking van de technische voorzieningen voor de financiering van samen te stellen prestaties die overeenstemmen met de samen te stellen marge en met de voorzieningen zoals bedoeld in artikel 23 en met de voorzieningen zoals bedoeld in artikel 23bis, 4° gewijzigd door artikel 15 van het onderhavig koninklijk besluit, mag geheel of gedeel-

telijk gebruik gemaakt worden van een gewaarborgde vordering op de werkgever aanvaard door de Dienst."

Un représentant de l'OCA fait remarquer que ceci constituerait une rupture avec le passé. Même si la provision de l'article 23 ne fait pas partie de la réserve acquise, elle a tout de même le caractère d'une provision technique, de sorte que l'on ne voit pas pourquoi cette provision mériterait un traitement à part. La seule raison pour laquelle la créance garantie sur l'employeur a été incluse dans la liste des valeurs représentatives autorisées, est qu'il fallait apporter une correction technique pour lever la contradiction entre le fait que d'une part, la marge peut être constituée en faisant usage d'une créance garantie sur l'employeur, mais que d'autre part, il n'était pas prévu que pour la couverture des provisions techniques qui correspondent à la marge à constituer, une telle créance puisse être utilisée.

Pour le C.A.S.O., cet article 8 autorise la couverture des provisions techniques par une créance garantie sur l'employeur acceptée par l'O.C.A. Cette possibilité, déjà prévue dans l'actuel arrêté royal du 14 mai 1985, devrait également être ouverte aux assurances de groupe, dans le cadre du principe du *level playing field*.

Article 10

Le C.A.S.O. estime que remplacer deux mots par une phrase de trois lignes, alourdit considérablement le texte de l'article 18, alinéa 3 de l'A.R. du 7 mai 2000. Une lecture à haute voix de l'article 18, alinéa 3 nouveau suffit pour s'en rendre compte.

Article 12

Cet article introduit dans l'A.R. du 7 mai 2000 la notion du "... plus petit des âges de retraite prévus par le règlement ..." et définit au 2°) "l'âge normal de retraite".

Selon la définition du 2° (qui remplace l'article 22 §2, b), alinéa 3), il s'agit simplement de l'âge à partir duquel les prestations de retraite n'augmentent plus.

Ex.: une personne rentre dans l'entreprise à 18 ans; à 58 ans elle compte 40 ans de service et, à partir de cette date, ses prestations de retraite

Een vertegenwoordiger van de CDV merkt op dat dit een breuk zou betekenen met het verleden. De provisie artikel 23 maakt wel geen deel uit van de verworven reserve maar heeft wel degelijk het karakter van een technische provisie en men ziet niet in waarom voor deze provisie een aparte behandeling zou gerechtvaardigd zijn. De enige reden waarom een gewaarborgde vordering op de werkgever in de lijst van toegelaten dekkingswaarden werd opgenomen is een technische correctie om de contradictie op te heffen tussen het feit dat men enerzijds de marge wel mag samenstellen met een gewaarborgde vordering op de werkgever maar anderzijds niet voorzien was dat men voor de dekking van de technische voorzieningen die met de samen te stellen marge overeenstemmen een dergelijke vordering mag aanwenden.

Volgens C.A.S.O. laat dit artikel 8 toe dat de technische voorzieningen gedekt worden door een gewaarborgde vordering op de werkgever aanvaard door de C.D.V.

Deze mogelijkheid, die reeds bestond in het huidige koninklijk besluit van 14 mei 1985, zou moeten worden uitgebreid tot de groepsverzekeringen in het kader van het principe van *level playing field*.

Artikel 10

C.A.S.O. meent dat de tekst van artikel 18, lid 3 van het KB van 7 mei 2000 aanzienlijk verzwakt wordt wanneer twee woorden vervangen worden door een zin van drie regels. Wanneer men het nieuwe lid 3 van artikel 18 luidop leest, blijkt dit duidelijk.

Artikel 12

Dit artikel voert in het K.B. van 7 mei 2000 het begrip "... laagste van de pensioenleeftijden voorzien door het reglement ..." in en geeft in punt 2°) een definitie van "de normale pensioenleeftijd".

Volgens de definitie in punt 2° (dat artikel 22 §2, b), lid 3 vervangt), gaat het enkel om de leeftijd vanaf dewelke de pensioenuitkeringen niet meer stijgen.

B.v.: iemand treedt op 18-jarige leeftijd in dienst bij een bedrijf; op 58-jarige leeftijd heeft hij 40 dienstjaren en vanaf die datum stijgen zijn pensi-

n'augmentent plus hormis l'évolution des salaires bien entendu.

Pour le C.A.S.O., il ne s'agit donc pas, au sens exact des mots, d'un âge de retraite mais d'une notion théorique interne au fonctionnement du plan de pension.

La dénomination "âge normal de retraite" et les termes "... plus petit des âges de retraite ..." sont mal choisis, induisent en erreur et peuvent devenir source de confusion.

Article 15 relatif à l'article 23bis:

Cette disposition concerne le patrimoine requis dans les plans de type prestations définies alimentés par des contributions personnelles.

1) L'A.B.I.P. fait remarquer qu'il doit toujours y avoir une garantie. Ceci est contraire à tous les accords passés concernant la nature des nouvelles garanties de rendement. En effet, ces garanties ne devraient pas être atteintes chaque année, mais bien au moment de la sortie, de la retraite de l'affilié ou au moment de la cessation du plan (LPC article 24, §1er).

L'A.B.I.P. souhaite que cette garantie soit calculée sur des bases actuarielles acceptables.

Les remarques de l'A.B.I.P. se réfèrent en grande partie à l'exposé des motifs de la LPC, notamment les explications relatives à l'article 24. Ils trouvent que le projet d'arrêté royal ne représente pas concrètement un complément en la matière conformément à l'exposé des motifs, par ex.:

- 5ème alinéa de l'exposé relatif à l'art. 24:

Concernant la garantie de l'art. 24, §1er ... S'il n'y a pas assez, la différence doit être versée dans un fonds d'égalisation.

Le projet d'arrêté royal ne fait pas mention d'un fonds d'égalisation.

- 7ème alinéa de l'exposé relatif à l'art. 24, dernière phrase: la couverture de cette garantie peut éventuellement être exteriorisée.

Le texte du projet d'arrêté royal n'en fait pas mention et précise même le contraire.

Un *représentant des consommateurs* relève que cette question ne peut être traitée de façon définitive, étant donné qu'il n'y a pas de représentant du

oenuitkeringen niet meer, buiten de loonevolutie wel te verstaan.

Volgens C.A.S.O. gaat het dus niet om een pensioenleeftijd in de strikte zin van het woord, maar om een theoretisch begrip dat verband houdt met de werking van het pensioenplan.

De benaming "normale pensioenleeftijd" en de termen "... laagste van de pensioenleeftijden..." zijn slecht gekozen, zijn misleidend en kunnen een bron van verwarring zijn.

Artikel 15 m.b.t. art. 23bis:

Deze beschikking betreft het noodzakelijke aanwezige vermogen bij vaste-prestatieplannen met persoonlijke bijdragen.

1) B.V.P.I. merkt op dat de waarborg altijd aanwezig moet zijn. Dit is strijdig met alle gemaakte afspraken inzake de aard van de nieuwe rendementsgaranties. Deze garanties dienden immers niet jaarlijks bereikt te worden maar wel op het moment van uittreding of pensionering van de aangeslotenen of stopzetting van het plan (WAP art. 24, §1).

De B.V.P.I. wenst dat deze waarborg op redelijke actuariale basissen wordt berekend.

De opmerkingen van B.V.P.I. refereren namelijk voor een goed deel naar de memorie van toelichting bij de WAP, met name de toelichting bij art 24. Zij vinden niet dat het ontwerp koninklijk besluit terzake een concrete invulling geeft die conform is met deze toelichting, bv:

- 5 e alinea van de toelichting bij art 24:

Voor wat betreft de waarborg van art. 24, §1... In geval er niet voldoende is dient het verschil in een egalisatiefonds te worden gestort.

Het ontwerp koninklijk besluit maakt geen melding van een egalisatiefonds.

- 7e alinea van de toelichting bij art 24, laatste zin: de dekking van deze garantie kan eventueel uitbesteed worden.

De tekst van het ontwerp KB maakt hier geen melding van en bepaalt ons inziens zelfs het tegendeel.

Een *vertegenwoordiger van de verbruikers* merkt op dat geen uitsluitsel mogelijk is gezien er geen vertegenwoordiger van het kabinet van Sociale

cabinet des Affaires Sociales.

2) L'A.B.I.P. estime que la provision de l'article 23 n'est pas prise en compte lors du calcul de la différence entre la garantie et les provisions.

3) Bien que la loi ne le prévoit pas, il est question, à l'article 15, d'une capitalisation de la garantie visée à l'article 24, §1er de la LPC pour les affiliés qui ont laissé leurs réserves auprès de l'organisme de pension, en application de l'article 32, §1, 3°, a) de la LPC, sur base d'un taux de 0% au moins, à partir du moment où l'affilié est sorti.

Comment faut-il interpréter ce taux de 0%? Le projet contient une précision à ce sujet.

L'A.B.I.P. suggère de reformuler l'article 15, à partir du point 4°, pour qu'il se lise comme suit:

"4° d'un montant qui est égal à une fraction calculée sur des bases actuarielles de la somme des différences positives, calculée par affilié en service et par affilié visé à l'article 32, §1, 3°, a) de la loi relative aux pensions complémentaires, entre:

- le montant de la garantie visée à l'article 24, §1 de la loi relative aux pensions complémentaires;
- les provisions déterminées conformément aux articles 22, 23, 24 et 25."

Les représentants de l'OCA observent qu'une distinction est faite entre la garantie visée à l'article 24, § 1 et la garantie visée à l'article 24, § 2. La garantie de l'article 24, § 1 doit en effet être financée dans sa totalité. Ceci n'est pas requis pour la garantie de l'article 24, § 2. Cette distinction au niveau du financement des deux garanties existait déjà dans l'exposé des motifs de la LPC.

Finalement, le financement de la garantie de l'article 24, § 1 ne fait que donner une base légale à ce qui est courant dans la pratique.

Il est correct que lors du calcul de la provision complémentaire de l'article 23 bis, la provision de l'article 23 n'est pas déduite. Les provisions techniques qui sont effectivement déduites, à savoir les provisions visées aux articles 22, 24 et 25, constituent la réserve acquise. Ce mode de calcul correspond par ailleurs à la pratique courante.

Concernant la capitalisation de la garantie, *un re-*

Zaken aanwezig is.

2) Bij het bepalen van het verschil tussen waarborg en voorzieningen wordt voor B.V.P.I. de voorziening voor art. 23 niet in rekening gebracht.

3) Alhoewel dit niet in de wet is vermeld, is er in artikel 15 sprake van een kapitalisatie van de waarborg bedoeld in artikel 24, §1 van de WAP voor de aangeslotenen die hun reserves in de pensioeninstelling gelaten hebben in toepassing van artikel 32, §1, 3°, a) van de WAP tegen minimum 0% vanaf het ogenblik waarop de aangeslotene is uitgetreden.

Hoe moet deze 0% geïnterpreteerd worden? Het ontwerp omvat een verduidelijking terzake.

De B.V.P.I. stelt voor art. 15, vanaf 4° te herformuleren als volgt:

"4° een bedrag dat gelijk is aan een op actuariële basissen berekende fractie van de som van de positieve verschillen, berekend per aangeslotene in dienst en per aangeslotene bedoeld in artikel 32, §1, 3°, a) van de wet betreffende de aanvullende pensioenen, tussen:

- het bedrag van de waarborg bedoeld in artikel 24, §1 van de wet van de aanvullende pensioenen;
- de voorzieningen bepaald overeenkomstig de artikelen 22, 23, 24 en 25."

De vertegenwoordigers van de CDV merken op dat er een onderscheid gemaakt wordt tussen de waarborg bedoeld in artikel 24, § 1 en de waarborg bedoeld in artikel 24, § 2. De waarborg van artikel 24, § 1 moet inderdaad volledig gefinancierd worden. Voor de waarborg van 24, § 2 wordt dit niet geëist. Dit onderscheid in financiering van de twee waarborgen stond ook reeds in de memorie van toelichting bij de WAP.

Het financieren van de waarborg van artikel 24, § 1 geeft uiteindelijk alleen maar een wettelijke basis aan wat in de praktijk gangbaar is.

Het klopt dat bij de bepaling van de bijkomende voorziening artikel 23 bis de voorziening artikel 23 niet in mindering wordt gebracht. De technische voorzieningen die wel in mindering worden gebracht, zijnde de voorzieningen overeenkomstig de artikelen 22, 24 en 25, vormen samen de verworven reserve. Deze manier van berekenen stemt overigens wederom overeen met de gangbare praktijk.

Wat betreft de kapitalisatie van de garantie ver-

présentant de l'O.C.A. précise que l'objectif est uniquement de maintenir la garantie au moins constante. La présence de l'adverbe "au moins" dans cet article s'explique par le seul fait qu'il est, naturellement, toujours autorisé à offrir une garantie plus importante.

Les *représentants de l'UPEA* observent que le financement de la garantie, y compris de celle visée à l'article 24, § 2, est un principe sain.

Un *représentant des consommateurs* se pose la question de savoir où et entre qui les accords mentionnés concernant le financement de la garantie ont été passés.

Article 17 relatif à l'article 29: point 2°, ajout d'un §6

Cette disposition concerne le patrimoine requis dans les plans de type contributions définies. Les remarques sont analogues à celles faites dans le cadre de l'article 15 relatif à l'article 23bis sous 1).

Il est également question d'une capitalisation pour les affiliés qui ont laissé leurs réserves auprès de l'organisme de pension, en application de l'article 32, §1, 3°, a) de la LPC, sur base d'un taux de 0% au moins, à partir du moment où l'affilié est sorti. Comment faut-il interpréter ce taux de 0%?

L'A.B.I.P. fait une proposition analogue à celle faite dans le cadre de l'article 15 relatif à l'article 23bis.

Remarque générale relative aux articles 15 et 17

Ces articles concernent la même matière (mais pour des plans de différents types) et pourraient être regroupés afin d'améliorer la cohérence.

Article 18 relatif à l'article 30

Cet article dispose qu'en cas de faillite, de cessation d'activité de l'employeur etc., les réserves sont inscrites sur des comptes individuels.

La question se pose de savoir comment doit être organisée la gestion des ces comptes individuels. Qui prend en charge les frais de gestion et ces frais sont-ils déduits du rendement?

Le point 2° stipule que "à défaut de transfert vers

clairement un *vertegenwoordiger van de CDV* dat het alleen maar de bedoeling is dat men de garantie minstens constant houdt. De enige reden waarom er minstens staat in het artikel is omdat het uiteraard altijd toegelaten is om een grotere waarborg te bieden.

De *vertegenwoordigers van de BVVO* merken op dat het een gezond principe is de waarborg te financieren, ook voor de waarborg bedoeld in artikel 24, § 2.

Een *vertegenwoordiger van de verbruikers* stelt zich de vraag waar en door wie de vermelde afspraken betreffende de financiering van de garantie dan wel werden gemaakt.

Artikel 17 m.b.t. artikel 29: 2° toevoeging van §6

Deze bepaling betreft het noodzakelijke aanwezige vermogen bij vaste-bijdrageplannen. De bemerkingen zijn analoog met deze onder artikel 15 m.b.t. art. 23bis onder 1).

Er is eveneens sprake van een kapitalisatie voor de aangeslotenen die hun reserves bij de pensioeninstelling gelaten hebben in toepassing van artikel 32, §1, 3°, a) van de WAP tegen minimum 0% vanaf het ogenblik waarop de aangeslotene is uitgetreden.

Hoe moet deze 0% geïnterpreteerd worden?

De B.V.P.I. maakt een voorstel analoog met dat onder art. 15 m.b.t. art. 23bis.

Algemene bemerking m.b.t. artikel 15 en 17

Deze artikels betreffen dezelfde materie (weliswaar voor verschillende types plannen) en zouden kunnen samengevoegd worden teneinde de coherentie te verhogen.

Artikel 18 m.b.t. artikel 30

Dit artikel bepaalt dat reserves in geval faillissement, stopzetting van de activiteit van de werkgever, enz, ingeschreven worden op individuele rekeningen.

De vraag stelt zich hoe het beheer moet ingevuld worden van deze individuele rekeningen. Wie staat in voor de beheerskosten en gaan deze af van het rendement?

un autre organisme de pension, le capital constitutif de la rente en cours est payé aux rentiers.”

Il n'est pas précisé quelles sont les bases techniques à utiliser. L'A.B.I.P. suggère de reformuler l'article 18 pour qu'il se lise comme suit:

”art. 18. L'article 30 du même arrêté est modifié comme suit:

1° l'alinéa premier est remplacé par la disposition suivante:

“En cas de faillite, de cessation d'activité d'un employeur ou de dissolution de la société, à défaut de transfert vers un autre organisme de pension, les réserves des affiliés, à l'exception des rentiers, majorées le cas échéant à concurrence des montants garantis en application de l'article 24, § 1 de la loi relative aux pensions complémentaires, sont inscrites sur des comptes individuels qui ne peuvent plus évoluer qu'en fonction du rendement des avoirs de l'institution de prévoyance, déduction faite des frais de fonctionnement.

”2° Il est ajouté un deuxième alinéa rédigé comme suit:

“A défaut de transfert vers un autre organisme de pension, le capital constitutif de la rente en cours est payé aux rentiers. Celle-ci est calculée selon les bases actuarielles en vigueur au moment de la faillite, de la cessation d'activité d'un employeur ou de la dissolution de la société.”

“Si, au moment considéré, le patrimoine de l'institution de prévoyance ne permet pas de couvrir la totalité des réserves et capitaux visés aux alinéas 1 et 2, ce patrimoine est réparti entre l'ensemble des affiliés et ayants droit au prorata de ces réserves et capitaux. Les alinéas 1 et 2 s'appliquent alors aux montants ainsi déterminés.”

Pour le C.A.S.O., l'article 18, 2° pose question:

- Cette nouvelle disposition n'est-elle pas de nature à gravement perturber la situation des rentiers qui pourraient, à un âge peut-être fort avancé (il s'agit de rentes en cours), être obligés d'avoir ain-

Punt 2° vermeldt dat “bij gebreke van overdracht naar een andere pensioeninstelling wordt aan de rentegenieters het vestigingskapitaal van de lopende rente uitgekeerd.”

Hier wordt niet gepreciseerd wat de technische basissen zijn. De B.V.P.I. stelt voor art. 18 als volgt te herformuleren:

”art. 18. Artikel 30 van hetzelfde besluit wordt als volgt gewijzigd:

1° het eerste lid wordt als volgt vervangen:

“In geval van faillissement, stopzetting van de activiteit van een werkgever of ontbinding van de vennootschap worden, bij gebreke van overdracht naar een andere pensioeninstelling, de reserves van de aangeslotenen, met uitzondering van de rentegenieters, in voorkomend geval verhoogd tot de bedragen gewaarborgd in toepassing van artikel 24, § 1 van de wet betreffende de aanvullende pensioenen, ingeschreven op individuele rekeningen die enkel in functie van het rendement van de activa van de voorzorgsinstelling mogen schommelen, na aftrek van de werkingskosten.

”2° Een tweede lid dat luidt als volgt wordt toegevoegd:

“Bij gebreke van overdracht naar een andere pensioeninstelling wordt aan de rentegenieters het vestigingskapitaal van de lopende rente uitgekeerd, berekend met actuariële basissen in gebruik op het ogenblik van het faillissement, stopzetting van de activiteit van een werkgever of ontbinding van de vennootschap.”

“Indien op het beschouwde ogenblik het vermogen van de voorzorgsinstelling niet toelaat om het totaal van de reserves en kapitalen bedoeld in het eerste en het tweede lid te vestigen, wordt dat vermogen verdeeld over alle aangeslotenen en rechthebbenden in verhouding tot die reserves en kapitalen. Het eerste en het tweede lid worden dan toegepast op de aldus verkregen bedragen.”

Voor C.A.S.O. roept artikel 18, 2°, de volgende vragen op:

- Zal deze nieuwe bepaling de toestand van de renteniers niet ernstig verstoren? Die zouden immers verplicht kunnen worden om op een misschien ver gevorderde leeftijd (het gaat om lopende renten),

si à gérer un capital ? Or s'ils ont choisi une rente, c'est sans doute pour s'éviter une telle gestion;
- en outre, quel sera le sort fiscal d'un tel versement ? S'agit-il ici d'un paiement ?

- la solution prévue par l'article 18, 2° est peu souple: elle interdit la mise en place d'un autre mécanisme par l'employeur.

Ex.: avant sa dissolution, l'employeur pourrait par exemple obtenir de sa maison-mère une lettre de garantie pour faire en sorte que la maison-mère intervienne en cas de nécessité et qu'elle couvre un besoin futur d'alimentation.

Le C.A.S.O. estime opportun de réécrire l'article 18, 2° comme suit:

"2° Il est ajouté un deuxième alinéa rédigé comme suit:

'A défaut de transfert vers un autre organisme de pension ou de mise en place d'une garantie appropriée acceptée par l'Office, le capital constitutif de la rente en cours est payé aux rentiers'..." ?

Article 21

Pour le C.A.S.O., dans l'article 33bis, §1 nouveau ici inséré, on parle parfois d'"institution de prévoyance", parfois d'"organisme de pension". Ces notions ne sont-elles pas identiques?

Article 23

L'article 32 de l'A.R. du 7 mai 2000 ("*L'affilié ne peut prétendre à la réserve acquise pendant qu'il est au service de l'employeur, sauf dans les cas prévus par le règlement*") est purement et simplement abrogé car, selon le Rapport au Roi, il n'est plus conforme à la LPC.

Or, la disposition de la LPC qui s'oppose à l'article 32 de l'A.R. du 7 mai 2000, à savoir l'article 27 de la LPC qui interdit de percevoir valeur de rachat ou prestations avant l'âge de 60 ans, n'entre en vigueur que le 1er janvier 2010.

Pour le C.A.S.O., l'abrogation pure et simple de l'article 32 a donc pour conséquence que du 1er janvier 2004 au 1er janvier 2010 plus rien ne réglemente la possibilité pour l'affilié de percevoir sa

un kapitaal te beheren. Wanneer ze daarentegen voor een rente gekozen hebben, is dit waarschijnlijk om een dergelijke toestand te vermijden;

- hoe wordt een dergelijke storting fiscaal behandeld? Gaat het hier om een betaling?

- de oplossing die artikel 18, 2° biedt is niet erg soepel: zij verhindert dat de werkgever in een ander mechanisme voorziet.

B.v.: vóór de vennootschap ontbonden wordt zou de werkgever bijvoorbeeld van zijn moederonderneming een garantiebrief kunnen vragen, die garandeert dat de moederonderneming tussenkomt indien dit nodig is en een toekomstige nood aan fondsen dekt.

C.A.S.O. acht het opportuun zijn artikel 18, 2° als volgt te herschrijven:

"2° Een tweede lid dat luidt als volgt wordt toegevoegd:

'Bij gebreke van overdracht naar een andere pensioeninstelling of van het leveren van een geschikte waarborg aanvaard door de Dienst, wordt aan de rentegenieters het vestigingskapitaal van de lopende rente uitgekeerd...' ?

Artikel 21

C.A.S.O. merkt op dat in het nieuw ingevoegde artikel 33bis, §1, nu eens de term "voorzorgsinstelling" gebruikt wordt en dan weer de term "pensioeninstelling".

Gaat het hier niet om een en hetzelfde begrip?

Artikel 23

Artikel 32 van het KB van 7 mei 2000 ("*De aangeslotene kan de verworven reserve niet opeisen zolang hij in dienst van de werkgever is, behoudens in de door het reglement bepaalde gevallen*") wordt eenvoudigweg opgeheven. De reden die hiervoor wordt opgegeven in het Verslag aan de Koning, is dat dit artikel niet meer conform is aan de WAP.

De bepaling van de WAP die strijdig is met artikel 32 van het KB van 7 mei 2000, namelijk artikel 27 van de WAP, dat verbiedt dat de aangeslotenen een recht op afkoop uitoefenen of uitbetaling van prestaties verkrijgen voor zij 60 jaar zijn, treedt echter maar in werking op 1 januari 2010.

Volgens C.A.S.O. heeft de eenvoudige opheffing van artikel 32 dus tot gevolg dat er tussen 1 januari 2004 en 1 januari 2010 geen enkele reglementering meer bestaat over de mogelijkheid voor

réserve lorsqu'il est encore au service de l'employeur.

Il serait donc opportun de n'abroger l'article 32 de l'A.R. du 7 mai 2000 qu'à dater du 1er janvier 2010 et de le maintenir d'ici là.

Le C.A.S.O. ajoute que l'arrêté royal du 7 mai 2000 mentionne toujours "cotisation" et "allocation".

Or, le projet de modification de l'arrêté royal Vie modifie ces dénominations et les remplace par "contribution personnelle" et "contribution patronale".

Ne faudrait-il pas, en conséquence, modifier ici aussi ces dénominations?

C. ARRÊTÉ ROYAL RELATIF À L'ACTIVITÉ D'ASSURANCE SUR LA VIE

a) Remarques générales de l'U.P.E.A. concernant la LPC:

1. Terminologie employeur/organisateur

Malgré le fait que la notion d'"organisateur" figure dans les définitions (déf. 40), l'ancienne notion d'employeur est utilisée trop souvent dans l'ensemble de l'arrêté royal

A titre d'exemple, l'U.P.E.A. cite l'article 45, §2 b), qui parle de la retenue par l'employeur des contributions personnelles. Il serait plus cohérent de parler de la retenue par l'*organisateur* de contributions personnelles.

Selon les *consommateurs*, il ne faut pas toujours remplacer le terme "employeur" par "organisateur", car dans certains cas (p.e. retenue sur le salaire) seul l'employeur peut effectuer l'action.

Les *représentants de l'OCA* observent qu'il sera vérifié au cas par cas si la terminologie a été adaptée partout où il le faut. Par ailleurs, dans la LPC même, la notion d'employeur est encore utilisée à tous les endroits où cela est requis.

2. La création d'un fonds de solidarité pour la gestion d'un engagement de solidarité

L'arrêté royal fixant les règles concernant le financement et la gestion de l'engagement de solidarité précise que les contributions destinées au

de aangeslotene om zijn reserve op te nemen wanneer hij nog in dienst is van de werkgever.

Het zou dus aangewezen zijn artikel 32 van het KB van 7 mei 2000 maar op te heffen vanaf 1 januari 2010 en het tot op die datum te behouden.

C.A.S.O. voegt hieraan toe dat in het koninklijk besluit van 7 mei 2000 overal de termen "werknemersbijdragen" en "werkgeverstoelagen" gebruikt worden, terwijl het ontwerp van wijziging van het koninklijk besluit Leven deze termen vervangt door "persoonlijke bijdragen" en "werkgeversbijdragen".

Moeten deze termen hier dan ook niet worden aangepast?

C. KONINKLIJK BESLUIT BETREFFENDE DE LEVENSVZERZEKERINGSACTIVITEIT

a) Algemene opmerkingen van B.V.V.O. met betrekking tot de WAP:

1. Terminologie werkgever/inrichter

Niettegenstaande het begrip "inrichter" in de definities (def. 40) is opgenomen, wordt doorheen het koninklijk besluit te veel de oude notie van werkgever gehanteerd.

Bij wijze van voorbeeld citeert B.V.V.O. hier artikel 45, §2 b) dat spreekt over de inning van de persoonlijke bijdragen door de werkgever. Het is coherenter over de inning door de inrichter te spreken.

Voor de *verbruikers* moet niet overal "werkgever" vervangen worden door "inrichter" omdat in sommige gevallen (vb. afhouding van het loon) wel de werkgever alleen de opdracht kan uitvoeren.

De *vertegenwoordigers van de CDV* merken op dat geval per geval zal geverifieerd worden of overal waar nodig de terminologie is aangepast. Overigens wordt in de WAP zelf ook nog de notie werkgever gebruikt waar dit vereist is.

2. De creatie van een solidariteitsfonds voor het beheer van een solidariteitstoezegging

Het koninklijk besluit tot vaststelling van de regels inzake de financiering en het beheer van de solidariteitstoezegging preciseert dat de bijdragen

financement des prestations de solidarité doivent être versées dans un fonds de solidarité qui est comparable à un fonds de financement dans une assurance de groupe. Ce fonds de solidarité, qui peut également être géré par un organisme de pension, doit faire l'objet d'une gestion distincte.

Toutefois, le projet d'arrêté royal à l'étude ne fait pas état de la création de ce fonds de solidarité. Pour l'U.P.E.A., ce fonds doit encore être défini dans l'arrêté royal vie.

Un *représentant de l'OCA* est d'avis que ceci doit peut-être être examiné, mais ce sont plutôt les arrêtés relatifs aux comptes annuels et au règlement général qui devraient être adaptés.

L'U.P.E.A. est d'accord avec cette remarque mais observe que les adaptations nécessaires doivent être faites avant le 1er janvier 2004.

Les *consommateurs* estiment que lors des discussions qui ont été menées à ce sujet au CNT (cf. Avis n° 1372), il a été affirmé clairement qu'il y a une différence entre le fonds de solidarité et le fonds de financement (assurance de groupe). Des propositions éventuelles, quant à l'introduction d'une réglementation dans l'arrêté royal à l'étude, doivent être soumises à la Commission des Pensions.

3. Le traitement réservé à la continuation à titre personnel

On ne fait état nulle part dans l'arrêté relatif à l'activité d'assurance sur la vie, de l'étude de la continuation à titre personnel.

Il n'est pas clair si la continuation à titre personnel doit être considérée comme une assurance de groupe ou une assurance vie individuelle. Etant donné toutefois que l'intervention de l'employeur est limitée à la retenue sur le salaire des contributions personnelles et au versement de celles-ci à l'organisme de pension, il semble plus indiqué de considérer ces continuations à titre personnel comme des assurances vie individuelles, estime l'U.P.E.A.

Les *représentants de l'OCA* confirment qu'une continuation à titre personnel doit être considérée

die bestemd zijn voor de financiering van de solidariteitsprestaties moeten worden gestort in een solidariteitsfonds, dat kan vergeleken worden met een financieringsfonds bij een groepsverzekering. Dit solidariteitsfonds, dat ook door een pensioeninstelling kan worden beheerd, moet afzonderlijk worden beheerd.

Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit maakt evenwel geen melding van de creatie van dit solidariteitsfonds. Dit solidariteitsfonds moet nog in het koninklijk besluit leven worden gedefinieerd, volgens B.V.V.O.

Een *vertegenwoordiger van de CDV* is van mening dat dit misschien moet onderzocht worden maar dat het eerder het besluit betreffende de jaarrekeningen en het algemeen reglement is dat zal moeten aangepast worden.

De B.V.V.O. gaat daarmee akkoord maar merkt op dat de nodige aanpassingen wel vóór 1 januari 2004 dienen te gebeuren.

Voor de *verbruikers* werd tijdens de besprekingen hierover in de NAR (Cf. Advies nr.1372) duidelijk gesteld dat er een onderscheid is tussen dit solidariteitsfonds en het financieringsfonds (groepsverzekering). Eventuele voorstellen voor invoering van een reglementering in dit koninklijk besluit moeten voorgelegd worden aan de Pensioencommissie.

3. De behandeling van de individuele voortzetting

Het voorliggend besluit betreffende de levensverzekeringsactiviteit maakt nergens melding van de individuele voortzetting.

Bij een individuele voortzetting is het niet duidelijk of dit nu als een groepsverzekering dan wel als een individuele levensverzekering moet worden beschouwd. Gezien het feit evenwel dat de tussenkomst van de werkgever beperkt is tot de afhouding van het loon van de persoonlijke bijdragen en de doorstorting ervan aan de pensioeninstelling, lijkt het meer aangewezen om deze individuele voortzettingen als een individuele levensverzekering te beschouwen, volgens B.V.V.O.

De *vertegenwoordigers van de CDV* bevestigen dat een individuele voortzetting moet beschouwd wor-

comme une assurance vie individuelle. Sur le plan fiscal, elle fait toutefois l'objet du même traitement que les contrats du deuxième pilier.

L'U.P.E.A. se demande si, pour éviter tout malentendu, il ne serait pas utile de préciser ceci dans le Rapport au Roi.

b) commentaires des articles de l'arrêté royal relatif à l'activité d'assurance sur la vie

Article 8 - Communication lors de la conclusion du contrat

En ce qui concerne la division en deux rubriques (A et B), l'U.P.E.A. et le C.A.S.O. observent que dans le liminaire de la rubrique A, il manque un passage relatif aux contrats garantissant un capital en cas de vie au terme du contrat.

Le liminaire du paragraphe 1er de la rubrique A doit être rédigé comme suit : *"Pour tous les contrats à l'exception des contrats ne comportant pas de garantie au niveau des capitaux assurés en cas de vie à l'échéance finale du contrat, le preneur d'assurance doit toutefois recevoir, au plus tard au moment de la conclusion du contrat, la communication des informations suivantes :"*

En outre, la rubrique A devrait s'appliquer également aux assurances décès et aux assurances de rente. Dès lors, il est préférable de parler de contrats comportant une garantie au niveau des *prestations* assurées à l'échéance finale, au lieu d'une garantie au niveau des *capitaux* assurés en cas de vie. La même remarque vaut pour l'article 8, B et pour les articles 19 et 20.

Rubrique A, 8° - communication d'informations pour les contrats à primes uniques successives et les contrats à primes flexibles:

Selon l'article 8, §1, A) 8°, les informations visées aux points 1° à 7° doivent être fournies lors de chaque versement de prime sur un contrat à primes uniques successives ou à primes flexibles. Ces primes peuvent toutefois être payées annuellement, mais également semestriellement, trimestriellement ou mensuellement. L'U.P.E.A. et le C.A.S.O. estime que, pour des raisons administratives, cette communication d'informations doit être limitée à une fois par an.

den als een individuele levensverzekering. Alleen op fiscaal vlak wordt het op dezelfde manier behandeld als een tweede pijler contract.

De BVVO vraagt zich af of het voor alle duidelijkheid dan toch niet nuttig is dit in het Verslag aan de Koning te vermelden.

b) bespreking van de artikelen van het koninklijk besluit over de levensverzekeringsactiviteit

Artikel 8 - Communicatie bij het sluiten van het contract

Over de opsplitsing rubriek A en B merken B.V.V.O. en C.A.S.O. op dat in de aanhef van A een passage is weggefallen m.b.t. overeenkomsten met een gewaarborgd kapitaal leven op eindtermijn.

De aanhef van paragraaf 1, deel A moet als volgt luiden: *"Voor alle overeenkomsten met uitzondering van de overeenkomsten die geen waarborg omvatten op het vlak van de verzekerde kapitalen bij leven op de eindvervaldatum van de overeenkomst, moet de verzekeringsnemer echter ten laatste bij het sluiten van de overeenkomst de volgende inlichtingen bekomen:"*

Verder zou de rubriek A ook van toepassing moeten zijn op de overlijdensverzekeringen en de renteverzekeringen. Er wordt dan ook beter gesproken over contracten die een waarborg omvatten op het vlak van verzekerde *prestaties* op de eindvervaldag, i.p.v. een waarborg op het vlak van de verzekerde *kapitalen bij leven*. Dezelfde opmerking geldt voor artikel 8, B en artikels 19 en 20.

Rubriek A, 8° - informatieverstrekking voor overeenkomsten tegen opeenvolgende koopsommen en tegen flexibele premies:

De inlichtingen die opgenomen zijn in de punten 1° t.e.m. 7° moeten volgens artikel 8, §1, A) 8° worden bezorgd bij elke storting van een premie op een overeenkomst tegen opeenvolgende koopsommen of tegen flexibele premies. Deze premies kunnen evenwel jaarlijks, maar ook zesmaandelijks, driemaandelijks of maandelijks worden gestort. Omwille van administratieve redenen is de BVVO en C.A.S.O. van oordeel dat deze informatieverstrekking moet worden beperkt tot maximaal éénmaal per jaar.

Dès lors, l'U.P.E.A. propose d'adapter le texte de l'article 8, § 1er, rubrique A, point 8 ° pour qu'il se lise comme suit :

“Pour les contrats à primes uniques successives et les contrats à primes flexibles, les informations ci-dessus doivent être fournies au moins annuellement, dans la mesure où de nouveaux versements ont été effectués.”

Rubrique A, 7 ° - information concernant le traitement fiscal:

Cet article contient une obligation pour les assureurs de fournir une information concernant le traitement fiscal des prestations à l'échéance finale du contrat et en cas de rachat anticipé.

Etant donné que l'assureur ne sait pas dans quelle mesure le candidat preneur d'assurance peut ou veut déduire fiscalement les primes, l'U.P.E.A. estime que l'information concernant le traitement fiscal des prestations ne contribue pas à augmenter la transparence. En outre, il y a un risque que la législation fiscale soit modifiée, et que, par conséquent, le traitement fiscal des prestations à l'échéance finale ne corresponde plus à celui qui a été décrit à la souscription.

Dès lors, l'U.P.E.A. propose de supprimer ce paragraphe.

Article 9, §2

Cette disposition doit renvoyer à l'article 6, b) et non c).

Article 13 à 17 - exécution du contrat

Cette disposition concerne les assurances temporaires en cas de décès à primes périodiques constantes payables pendant une période supérieure à la moitié de la durée du contrat.

Pour les *représentants des consommateurs*, il est tout à fait normal que pour des raisons pratiques, l'assureur ne doive pas procéder à la réduction de garanties pour des contrats dont la valeur de rachat est relativement faible.

Daarom stelt de BVVO voor de tekst in *artikel 8, § 1, rubriek A, 8 °* als volgt aan te passen:

“Voor de overeenkomsten tegen opeenvolgende koopsommen en de overeenkomsten tegen flexibele premies moeten de hiervoor vermelde inlichtingen, voor zover er nieuwe stortingen zijn gebeurd, minstens 1 keer per jaar worden verstrekt.”

Rubriek A, 7 ° - informatie betreffende de fiscale behandeling:

Dit artikel verplicht de verzekeraars tot het verstrekken van informatie m.b.t. de fiscale behandeling van de prestaties op de eindvervaldatum van de overeenkomst en in geval van vervroegde afkoop.

Vermits de verzekeraar niet weet in welke mate de kandidaat verzekeringnemer de premies fiscaal in mindering kan of wil brengen, is de BVVO van mening dat de informatie m.b.t. de fiscale behandeling van de prestaties niet bijdraagt tot een verhoging van transparantie. Bovendien bestaat de kans dat de fiscale wetgeving wijzigt waardoor de fiscale behandeling van de prestaties op de eindvervaldatum niet meer overeenkomt met deze die beschreven werd bij de onderschrijving.

De BVVO stelt dan ook voor deze paragraaf te schrappen.

Artikel 9, §2

Deze bepaling moet verwijzen naar artikel 6, b) en niet c).

Artikel 13 tot 17 - uitvoering van de overeenkomst

Deze beschikking betreft tijdelijke verzekeringen bij overlijden met periodieke constante premies betaalbaar gedurende een periode die langer is dan de helft van de looptijd van de overeenkomst.

Voor de *vertegenwoordigers van de verbruikers* is het volkomen normaal dat de verzekeraar om praktische redenen niet verplicht is om over te gaan tot een reductie van de waarborgen voor overeenkomsten waarvan de afkoopwaarde relatief laag ligt.

Cela peut aussi être le cas des assurances temporaires dont il est question ici.

A leur avis ceci n'est pas une raison suffisante pour arriver à la même conclusion que dans l'article 14, §1er et pour décider de résilier le contrat tout simplement, et ceci pour les deux raisons qui suivent :

1. Les assurances temporaires de solde restant dû couvrent des capitaux importants liés à des prêts hypothécaires et dont la prime est payable souvent pendant 2/3 de la durée du contrat. En cas de cessation du paiement de primes, la valeur de rachat peut encore être relativement importante.
2. Il n'y a aucune raison de traiter ces assurances autrement .

Il faut simplement solutionner ce problème en appliquant l'article 16 également aux assurances temporaires dont question ci-dessus.

Articles 19 et 20: Devoir d'information

Les représentants des consommateurs demandent de prévoir que, pour tous les contrats d'assurance vie souscrits (tant les assurances de groupe, que les assurances vie individuelle), l'entreprise d'assurances soit tenue de communiquer au moins le rendement actuariel total. Ceci augmenterait la transparence des assurances vie.

A cet effet ils demandent d'ajouter le texte suivant :

a) à l'article 19 :

"6° annuellement, le rendement actuariel de l'année écoulée, sans tenir compte des avantages fiscaux;

7° la prime de l'année écoulée relative à la couverture décès et aux autres couvertures supplémentaires;

8° le montant des chargements mis à charge du preneur d'assurance au cours de l'exercice écoulé."

Dit kan ook het geval zijn voor de hoger genoemde tijdelijke verzekeringen.

Volgens hen is dit echter niet een voldoende reden om een besluit te trekken zoals in artikel 14, §1en te beslissen het contract éénvoudig te schrappen en te vernietigen.

En dit om twee redenen:

1. De tijdelijke schuldsaldoverzekeringen dekken belangrijke kapitalen voor hypotheekleningen en waarvan de premie dikwijls gedurende 2/3 van de duur van het contract wordt betaald. Bij een stopzetting van premiebetaling kan er nog een relatief belangrijke afkoopwaarde overblijven.
2. Er is geen enkele reden om deze verzekeringen anders te behandelen.

Hun conclusie is heel éénvoudig dat dit probleem gewoon moet behandeld worden door de normale toepassing van artikel 16, ook op de hierboven bedoelde tijdelijke verzekeringen.

Artikelen 19 en 20: meldingsplicht

De *vertegenwoordigers van de verbruikers* vragen dat voor alle afgesloten levensverzekeringscontracten (zowel voor de groepsverzekeringen als voor de individuele levensverzekeringen) ten minste het totale actuariële rendement zou medege-deeld worden. Daardoor zou de transparantie van de levensverzekeringen verhoogd worden.

Zij vragen dan ook dat het volgende zou toegevoegd worden:

a) aan artikel 19:

"6° jaarlijks, het actuariële rendement van het afgelopen jaar zonder rekening te houden met de fiscale voordelen;

7° de premie van het afgelopen jaar betreffende de overlijdensdekking en andere verplichte bijkomende dekkingen;

8° het bedrag van de toeslagen die in de loop van het voorbije boekjaar ten laste van de verzekeringnemer gelegd zijn."

b) à l'article 20 :

"9° annuellement, le rendement actuariel de l'année écoulée, sans tenir compte des avantages fiscaux."

Article 21: exécution du contrat

Le Rapport au Roi précise que la remise en vigueur doit se faire suivant les règles d'actualisation qui étaient en vigueur au moment de la réduction. Selon l'U.P.E.A., il y a là un risque substantiel de spéculation de la part des preneurs d'assurance.

Pendant trois ans, le preneur d'assurance a la possibilité de retourner - gratuitement - à son ancien contrat et de bénéficier des bases tarifaires correspondantes (taux d'intérêt garanti, table de mortalité, ...). Ceci ne peut avoir été l'intention du législateur. Le Rapport au Roi doit être adapté à cet égard.

Contrairement au Rapport au Roi, l'article a encore un sens, car il a pour effet, par exemple, qu'en cas de remise en vigueur, l'assureur ne peut réclamer de nouveaux frais d'acquisition.

Article 24: niveau du taux d'intérêt garanti

L'article 24 dispose que le taux d'intérêt garanti ne peut être supérieur à 3,75 %. Vu le contexte financier actuel, où l'on voit des intérêts d'OLO à long terme d'environ 4%, il n'est toutefois pas faisable pour les entreprises d'assurances de continuer à offrir des taux de 3,75 % sur les contrats à long terme, estime l'U.P.E.A.

L'arrêté royal vie fixe toutefois un maximum, ce qui veut dire que les entreprises d'assurances sont libres d'offrir un rendement garanti moins élevé. L'arrêté royal vie sert également de point de référence pour le projet de loi relative aux pensions complémentaires: la LPC prévoit que les travailleurs bénéficient d'un rendement *minimum* de 3,75% sur les contributions personnelles et de 3,25% sur les cotisations patronales.

Par le biais de la LPC, le rendement maximum de l'arrêté royal Vie devient donc un rendement mi-

b) aan artikel 20:

"9° jaarlijks, het actuariële rendement van het afgelopen jaar zonder rekening te houden met de fiscale voordelen."

Artikel 21: uitvoering van de overeenkomst

Het Verslag aan de Koning preciseert dat de wederinwerkingstelling dient te gebeuren aan de hand van de actualisatieregels die golden op het ogenblik van de reductie. Dit brengt voor B.V.V.O. een substantieel gevaar van speculatie vanwege de verzekeringsnemers met zich mee.

Gedurende 3 jaar krijgt de verzekeringsnemer een gratis optie om alsnog opnieuw in zijn oude contract met de erbij horende tarifaire basissen (gegarandeerde intrestvoet, sterftetafel, ...) te stappen. Dit kan niet de bedoeling zijn geweest. Het Verslag aan de Koning moet in dit verband worden aangepast.

In tegenstelling tot het Verslag aan de Koning behoudt het artikel wel degelijk zijn betekenis aangezien het er voor zorgt dat er bijvoorbeeld bij de wederinvoegstelling geen nieuwe acquisitiekosten mogen worden gevraagd.

Artikel 24: niveau van gegarandeerde intrestvoet

Artikel 24 bepaalt dat de gegarandeerde intrestvoet maximaal 3,75 % mag bedragen. Gezien de huidige financiële omgeving met lange termijn OLO-rentes van rond de 4 %, is het evenwel niet haalbaar om als verzekeringsonderneming nog langer garanties op de lange termijn te bieden van 3,75 %, volgens B.V.V.O.

Het koninklijk besluit leven spreekt weliswaar over een maximum, zodat de verzekeringsondernemingen vrij zijn een lager gegarandeerd rendement aan te bieden. Het koninklijk besluit leven fungeert evenwel ook als referentiepunt voor het wetsontwerp betreffende de aanvullende pensioenen: in de WAP is bepaald dat de werknemers genieten van een *minimaal* rendement van 3,75 % op de persoonlijke bijdragen en 3,25 % op de werkgeversbijdragen.

Via de WAP wordt het maximumrendement uit het koninklijk besluit Leven bijgevolg een mini-

nimum pour une grande partie de l'activité d'assurance sur la vie. Dès lors, il est indiqué de :

- soit diminuer le rendement maximum garanti visé dans l'arrêté royal Vie;
- soit diminuer le rendement minimum prévu par la LPC.

Les *consommateurs* ne peuvent en aucun cas être d'accord avec une modification du taux d'intérêt garanti et font référence à cet effet à la position qu'ils ont prise antérieurement lors de la discussion de la situation financière du secteur et aux différents avis concernant la participation bénéficiaire (Doc. C/99/2b et Doc. C/97/24).

Les *consommateurs* constatent que dans le document C/99/2b "Transparence et participation bénéficiaire obligatoire dans les assurances vie", une majorité de la Commission était en faveur d'une modification de la réglementation sur la participation bénéficiaire. Dès lors, ils souhaitent associer toute modification du taux d'intérêt garanti à une participation bénéficiaire garantie.

La révision éventuelle du taux d'intérêt maximum devrait être associée à la problématique de la participation bénéficiaire. Cette participation bénéficiaire devrait être garantie.

Les *représentants des consommateurs* sont d'avis que le rendement maximum prévu par l'AR vie ne peut être comparé au rendement minimum prévu par la LPC. En effet, le rendement maximum prévu par l'AR vie est un rendement qui doit être garanti chaque année. Le rendement minimum prévu par la LPC est un rendement qui doit être atteint jusqu'au moment où le travailleur quitte l'employeur. Le rendement minimum prévu par la LPC ne doit donc pas être atteint chaque année et doit être considéré comme une moyenne jusqu'au moment où le travailleur quitte l'employeur (selon la LPC, il peut y avoir donc des années où le rendement est négatif). Dès lors, les *représentants des consommateurs* sont d'avis que l'U.P.E.A. compare des choses qui ne peuvent être comparées et demandent de maintenir le taux de 3,75% comme rendement maximum dans l'AR vie. Dans un esprit de libre concurrence, le législateur a laissé la liberté aux assureurs d'appliquer un taux plus bas s'ils l'estiment nécessaire.

mumrendement voor een groot gedeelte van de levensverzekeringsactiviteit. Het is bijgevolg aangewezen om:

- Hetzij het maximaal te garanderen rendement uit het koninklijk besluit Leven te verminderen;
- Hetzij het minimale rendement uit de WAP naar beneden te halen.

De *verbruikers* kunnen in geen geval akkoord gaan met een wijziging van de gegarandeerde intrestvoet en verwijzen daar voor naar hun vroeger ingenomen standpunt bij de bespreking van de financiële toestand van de sector en de verschillende adviezen inzake de winstverdeling (Doc. C/99/2b en Doc. C/97/24).

De *verbruikers* stellen vast dat in het document C/99/2b "Transparantie en verplichte winstdeelneming bij de levensverzekeringen" er een meerderheid in de Commissie was om de winstverdeling anders te reglementeren. Zij wensen dan ook elke wijziging van de gegarandeerde intrestvoet te koppelen aan een gegarandeerde winstdeelname.

Een eventuele herziening van de maximum tariefintrestvoet zou moeten gekoppeld worden aan de problematiek van de winstdeelname. Die winstdeelname zou moeten gegarandeerd zijn.

De *vertegenwoordigers van de verbruikers* zijn de mening toegedaan dat het maximaal rendement voorzien in het KB leven niet kan vergeleken worden met het minimale rendement voorzien in de WAP. Immers het maximaal rendement voorzien in het KB leven is een rendement dat ieder jaar gegarandeerd moet worden. Het minimaal rendement voorzien in de WAP is een rendement dat moet gehaald worden tot het moment dat de werknemer de werkgever verlaat. Het minimaal rendement voorzien in de WAP moet dus niet ieder jaar behaald worden en moet beschouwd worden als een gemiddelde tot het moment dat de werknemer de werkgever verlaat (volgens de WAP mogen er dus wel jaren zijn met een negatief rendement). De *vertegenwoordigers van de verbruikers* zijn dus de mening toegedaan dat de BVVO zaken vergelijkt die niet te vergelijken zijn en vragen het behoud van de 3,75% als maximaal rendement in het KB leven. In een geest van vrijheid van concurrentie heeft de wetgever de verzekeraars de vrijheid gegeven om een lagere voet toe

te passen indien zij dat nodig vinden.

Le deuxième paragraphe de l'article 24 fixe les bases techniques de la tarification et précise que le taux d'intérêt technique pour les prestations en cas de vie des opérations dont la durée ne dépasse pas 8 ans, est limité au "spot rate". Quand l'opération est composée de plusieurs prestations, à échéances différentes, il y a lieu de prendre le "spot rate" qui correspond à chaque échéance.

Ce procédé entraîne une administration très lourde et coûteuse. C'est pourquoi l'U.P.E.A. suggère de supprimer le deuxième volet de cette disposition, concernant le taux d'intérêt technique à appliquer lorsque l'opération est composée de plusieurs prestations à échéances différentes.

Article 29 : valeur de rachat

L'U.P.E.A. estime que, vu le contexte financier actuel, les modifications relatives à la valeur de rachat doivent être adaptées d'urgence pour que l'assureur puisse se prémunir contre les pertes systématiques résultant de la spéculation de la part des preneurs. En effet, dès que les taux d'intérêt augmentent à nouveau, ceux-ci sont tentés de racheter (à des taux d'intérêt moins élevés) les contrats souscrits antérieurement et d'en conclure d'autres offrant un rendement plus important.

Comme c'est le cas pour les produits bancaires similaires, l'assureur doit être en mesure de prélever des frais de sortie – dans le jargon de l'assurance : une indemnité de rachat – corrects.

De plus, il y a lieu de distinguer clairement entre l'indemnité pour frais administratifs et celle pour pertes financières subies

L'U.P.E.A. estime donc que les modalités relatives à l'indemnité de rachat devraient être adaptées dans l'arrête maxi Vie

En résumé, la proposition consiste en trois suggestions:

1. *Pour toutes les assurances vie*: possibilité de réclamer une indemnité administrative de € 75 au maximum et une indemnité de rachat de

De tweede paragraaf van artikel 24 bepaalt de technische grondslagen van de tarifiering en preciseert dat de technische rentevoet voor prestaties bij leven van de verrichtingen waarvan de duur niet langer is dan 8 jaar beperkt wordt tot de "spot rate". Wanneer de verrichting uit meerdere prestaties bestaat, met verschillende vervaldagen, wordt de "spot rate" genomen die met elke vervaldatum overeenstemt.

Deze werkwijze leidt tot een zeer logge en kostelijke administratie. Daarom stelt de BVVO voor om het tweede luik van deze bepaling inzake de regeling van de technische rentevoet in geval van meerdere prestaties met verschillende vervaldagen, te schrappen.

Artikel 29: afkoopvergoeding

Voor B.V.V.O. moeten de wijzigingen inzake de afkoopvergoeding, in het licht van de huidige financiële omgeving, hoogdringend worden aangepast opdat de verzekeraar zich zou kunnen wapenen tegen systematische verliezen omwille van speculatie vanwege de verzekeringsnemers. Van zodra de rentevoeten immers terug toenemen, zijn deze geneigd de in het verleden onderschreven contracten (tegen lagere intrestvoeten) af te kopen en er nieuwe met een hoger rendement aan te schaffen.

Zoals dat voor gelijkaardige bankproducten geldt, moet de verzekeraar in staat zijn een correcte uitredingskost – in het verzekeringsjargon afkoopvergoeding genaamd – aan te rekenen.

Verder moet er duidelijker een onderscheid gemaakt worden tussen de vergoeding van de administratieve kosten en de vergoeding voor geleden financiële verliezen.

Vandaar dat de BVVO van oordeel is dat de modaliteiten inzake de afkoopvergoeding in het maximumbesluit Leven zouden moeten worden aangepast.

Samengevat bestaat het voorstel uit de volgende suggesties:

1. *Voor alle levensverzekeringen*: mogelijkheid tot het vragen van een administratieve vergoeding van maximaal € 75 gecombineerd met een af-

5% sur les réserves ;

2. *Pour les assurances vie individuelle*: formule alternative pour le calcul de l'indemnité de rachat, qui peut être réclamée dans les huit premières années de la garantie (au lieu des huit premières années du contrat) ;
3. *Pour les assurances de groupe*: ramener le montant charnière à partir duquel une indemnité de rachat peut être réclamée, pour autant que le mode de calcul soit décrit au règlement de pension, de € 1.250.000 à € 500.000.

Un *expert* plaide pour demander l'indemnité de rachat après les 8 premières années de la garantie.

La proposition de l'U.P.E.A. de modifier l'indemnité de rachat ne peut être retenue par les *représentants des consommateurs*, et ceci pour les raisons suivantes:

- pour toutes les assurances vie: pas d'extension aux indemnités prévues à l'article 29 § 2;
- pour les assurances individuelles: pas d'indemnités plus élevées pour les huit premières années du contrat, étant donné que le motif (combattre la spéculation de la part des preneurs d'assurance) prive le preneur d'assurance d'un droit fondamental. En outre, les assureurs évitent ce genre de clientèle à cause des tendances spéculatives du candidat-assuré ;
- pour les assurances de groupe: l'objectif du législateur est d'offrir une protection maximale aux pensions complémentaires et de garantir la liberté du choix. Dès lors, il n'est pas recommandable de pénaliser les transferts de portefeuilles.

Pour les *représentants des consommateurs*, en cas de diminution des primes à échoir, l'assureur peut appliquer une indemnité de réduction.

Cette disposition rencontre sans doute les souhaits des assureurs qui n'aiment pas gérer des contrats peu rentables.

Si une telle mesure est appliquée, les *représentants des consommateurs* insistent une fois de plus pour que tous les contrats bénéficient indis-

koopvergoeding van 5 % op de reserves;

2. *Voor de individuele levensverzekeringen*: alternatieve formule voor de berekening van de afkoopvergoeding die kan gevraagd worden tijdens de eerste 8 jaar van de waarborg (i.p.v. de eerste 8 jaar van het contract);
3. *Voor de groepsverzekering*: verminderen van het scharnierbedrag van € 1.250.000 tot € 500.000 vanaf hetwelk een afkoopvergoeding mag gevraagd worden voor zover de manier van berekening beschreven is in het pensioenreglement.

Een *deskundige* pleit om afkoopvergoeding te kunnen vragen na de eerste 8 jaar van de waarborg.

Het voorstel van de BVVO om de afkoopvergoeding te wijzigen kan door de *vertegenwoordigers van de verbruikers* niet weerhouden worden om volgende redenen:

- voor alle levensverzekeringen: geen uitbreiding met de in art. 29 § 2 voorziene vergoedingen;
- voor individuele: geen hogere vergoedingen voor de eerste 8 jaar van het contract daar de motivatie (tegengaan van speculatie door verzekeringsnemers) een fundamenteel recht ontleemt aan de verzekeringsnemer. Bovendien weren de verzekeraars dergelijke cliënteel omwille van speculatieve neigingen bij de kandidaat-verzekerde;
- voor de groepsverzekering: het is de bedoeling van de wetgever om de aanvullende pensioenen zo veel mogelijk te beschermen en de vrijheid van keuze te garanderen. Het is dan ook niet aan te raden overdrachten van portefeuilles te sanctioneren.

Voor de *vertegenwoordigers van de verbruikers* kan, in geval van vermindering van de nog te vervallen premies, de verzekeraar een reductievergoeding toepassen.

Deze bepaling gaat tegemoet aan de wensen van de verzekeraars die niet graag contracten beheren die weinig rendabel zijn.

Indien een dergelijke maatregel wordt toegepast, eisen de *vertegenwoordigers van de verbruikers*

tinctement de la participation aux bénéfices.

Le représentant du Ministère des Affaires économiques observe que cette problématique ne peut être dissociée de la discussion sur le taux d'intérêt garanti.

Article 30, §1er, troisième alinéa: réserves

Selon l'U.P.E.A., cet alinéa doit permettre d'utiliser un autre mode de calcul pour le calcul de la *valeur de réduction*, et non de la valeur actuelle d'inventaire. Dès lors, il est indiqué d'adapter le texte comme suit :

« Par dérogation à l'alinéa précédent..., le contrat peut stipuler que la valeur de réduction visée au premier alinéa sera calculée avec les tables de mortalité des opérations en cas de vie. »

Article 36: gestion des contrats conjoints

Cet article stipule que l'entreprise d'assurances est tenue de rendre conjoints, en ce qui concerne les conditions générales, les bases techniques, la tarification et la participation bénéficiaire les différents contrats d'un même preneur d'assurance.

L'U.P.E.A. estime toutefois qu'il est impossible de rendre conjoints des contrats avec des bases techniques et des garanties différentes (contrats qui datent d'il y a x années et contrats récents, ...). En outre, il y a lieu d'éviter à tout prix que ces nouvelles dispositions soient applicables aux contrats existants. Dès lors, il est indiqué de supprimer le deuxième alinéa de l'article 36.

Si cette suppression n'est pas réalisable, l'U.P.E.A. propose de maintenir l'obligation de rendre les contrats conjoints uniquement pour les preneurs d'assurance, qui ont souscrit plusieurs contrats du même produit d'assurance auprès d'une même entreprise (définition 63). En outre, les contrats ne devraient être rendus conjoints que *sur demande du preneur* et uniquement en ce qui concerne la tarification. Il n'est pas possible de rendre des contrats conjoints en ce qui concerne la participation bénéficiaire, car il est fait usage de méthodes d'attribution de bénéfices (p.e. formules de rotation), qui conduisent à une attribution différente

eens te meer dat de deelname in de winsten wordt toegekend op alle contracten.

De vertegenwoordiger van het Ministerie van Economische zaken merkt op dat deze materie samenhangt met de discussie over de gegarandeerde intrestvoet.

Artikel 30, §1, derde alinea: reserves

Voor B.V.V.O. moet deze alinea een andere berekeningswijze toelaten voor de berekening van de *reductiewaarde*, niet van de actuele inventariswaarde. Vandaar dat de tekst best als volgt wordt aangepast:

« Wanneer, kan de overeenkomst in afwijking van het vorige lid bepalen dat de in het eerste lid bedoelde reductiewaarde berekend wordt met de sterftetafels voor de verrichtingen bij leven. »

Artikel 36: beheer van samengevoegde contracten

Hierin wordt bepaald dat de verzekeringsonderneming gehouden is de verschillende contracten van eenzelfde verzekeringsnemer samen te voegen voor wat de algemene voorwaarden, de technische grondslagen, de tarifiering en de winstdeling betreft.

Voor B.V.V.O. is het evenwel onmogelijk om contracten met verschillende technische basissen en waarborgen samen te voegen (contracten van x jaar terug en recente contracten, ...). Bovendien moet ten allen prijze worden vermeden dat de bestaande contracten aan deze nieuwe bepalingen zouden onderworpen zijn. Het is bijgevolg aangezien de tweede alinea van artikel 36 te schrappen.

Indien deze schrapping niet haalbaar is, stelt de BVVO voor om de verplichting tot samenvoeging enkel in te schrijven voor die verzekeringsnemers die bij één onderneming verschillende polissen van eenzelfde verzekeringsproduct (definitie 63) hebben onderschreven. Verder zou dit enkel moeten gebeuren *op vraag van de verzekeringnemer* en enkel voor wat de tarifiering betreft. De samenvoeging voor wat de winstdeelname betreft, is niet mogelijk omdat gewerkt wordt met toekenningsmethodes (bv. rotatieformules) van winst die leiden tot een verschillende toekenning in functie van het onderschrijvingsjaar, zodat dezelfde ver-

en fonction de l'année de souscription, de sorte que des produits d'assurance identiques mais souscrits à des moments différents, donnent lieu à une participation bénéficiaire différente.

L'U.P.E.A. suggère de modifier le texte de l'article 36, deuxième alinéa, comme suit:

“Lorsqu'un preneur d'assurance a souscrit plusieurs contrats du même produit d'assurance auprès d'une même entreprise d'assurances, l'entreprise d'assurances est tenue d'appliquer à ces produits d'assurance, à la demande du preneur d'assurance, les dispositions du présent arrêté relatives aux conditions générales, aux bases techniques et à la tarification, comme s'il s'agissait d'un produit d'assurance unique. Dans ce cas, la ventilation des primes et des prestations entre ces produits d'assurance s'effectue en fonction des bases d'inventaire.”

Le deuxième alinéa de l'article 36 stipule que l'entreprise d'assurances est tenue d'appliquer les mêmes règles lorsqu'un preneur d'assurance a souscrit plusieurs contrats auprès d'une même entreprise.

En ce qui concerne les contrats conjoints, le C.A.S.O. estime que ceci peut poser de gros problèmes d'applicabilité, et ceci pour les raisons suivantes:

- Un même preneur d'assurance peut avoir souscrit des assurances de différentes natures, comme par exemple un bon d'assurance et un contrat dans le cadre de l'épargne à long terme. Les deux contrats sont tellement différents (dans l'un : taux d'intérêt majoré et pas de participation bénéficiaire et dans l'autre : taux d'intérêt technique, participation bénéficiaire et autre fiscalité) qu'il est impossible de les considérer comme un contrat unique pour l'attribution, par exemple, d'une participation bénéficiaire dans le contrat d'épargne à long terme (étant donné la gestion financière à part et les marges différentes qui en résultent) ou pour la perception de l'indemnité de rachat (p.e. dans le cas d'un bon d'assurance il y a une pénalité financière, qui n'existe pas dans le cas du produit d'épargne à long terme).
- Un même preneur d'assurance peut avoir souscrit à des moments différents des contrats

zekeringsproducten, op een ander ogenblik onderschreven, aanleiding geven tot een andere winst-deelname.

B.V.V.O. stelt voor de tekst van artikel 36, tweede alinea, als volgt te wijzigen:

“Indien een verzekeringsnemer verscheidene overeenkomsten van hetzelfde verzekeringsproduct bij eenzelfde verzekeringsonderneming onderschreven heeft, is de verzekeringsonderneming ertoe gehouden, indien de verzekeringsnemer erom vraagt, op deze verzekeringsproducten de bepalingen van dit besluit betreffende de algemene voorwaarden, de technische grondslagen en de tarifiering toe te passen alsof het om één enkel verzekeringsproduct zou gaan. In dat geval gebeurt de uitsplitsing van de premies en de prestaties over die verzekeringsproducten in functie van de inventarisgrondslagen.”

In het tweede lid van artikel 36 wordt gesteld dat een verzekeringsonderneming gehouden is om de regels ook toe te passen voor een verzekeringsnemer die verschillende contracten bij eenzelfde maatschappij heeft.

Voor de samenvoeging van contracten ziet C.A.S.O. toch grote problemen i.v.m. de toepasbaarheid en dit omwille van verschillende redenen:

- Dezelfde verzekeringnemer kan verzekeringen van verschillende aard gesloten hebben. Vb. een verzekeringsbon en een contract in het kader van het lange termijnsparen. Beide contracten zijn zo verschillend (verhoogde rentevoet, geen winstdeling tegenover technische rentevoet, winstdeling en andere fiscaliteit) dat men ze onmogelijk samen kan beschouwen voor het toekennen van bijvoorbeeld winstdeling in het contract langetermijnsparen (gezien het aparte financiële beheer en de hieruit voortvloeiende verschillende marges) of voor het aanrekenen van een afkoopvergoeding (vb. in een verzekeringsbon heb je een financiële penaliteit die je niet hebt in het langetermijnspaarsproduct)
- Dezelfde verzekeringnemer kan op een verschillend tijdstip een zelfde type contract heb-

de même type, mais régis par des conditions différentes. Par exemple, un contrat offrant des garanties classiques souscrit avant le 1/1/1999 au taux de 4,75% et d'autre part, un même contrat souscrit le 1/1/2000 à un taux de 3,25%. Il est impossible de rendre ces deux contrats conjoints en ce qui concerne, par exemple, l'attribution de la participation bénéficiaire.

- Un même preneur d'assurance peut avoir souscrit à des moments différents des contrats du même type, mais régis par des conditions générales différentes, étant donné qu'ils tombent sous une autre version du règlement vie, avec, par exemple, des indemnités de rachat qui sont calculées d'une autre manière ou qui diminuent dans les cinq premières années du contrat.

Le C.A.S.O. propose dès lors de supprimer le deuxième alinéa de l'article 36.

Le représentant du Ministère des Affaires Economiques estime que ceci mérite d'être examiné en profondeur.

Article 43, §1er: Règlement d'assurance de groupe - Affiliation

Ce paragraphe énumère les articles non applicables à l'assurance de groupe. Il s'agit des articles 8, §1er, 13, §2, 15, §§1 en 2, 16, 19, 1° à 4° et 30 § 2, dernier alinéa.

L'U.P.E.A. estime qu'il est indiqué de reprendre également :

- l'article 24, § 2 a), 1), alinéas 2 et 3 : la durée de l'assurance de groupe est illimitée et ne sera donc jamais inférieure à 8 ans; dès lors, il ne sera jamais question d'une limitation au "spot rate";
- l'article 20, 8° : la participation bénéficiaire augmentée doit être communiquée annuellement en raison de la participation bénéficiaire octroyée. Ceci étant impossible pour tous les régimes visant un but à atteindre où la participation bénéficiaire fait partie intégrante du but, il est indiqué de stipuler que cet article n'est pas applicable à l'assurance de groupe.

ben onderschreven, maar met andere voorwaarden. Vb. enerzijds een contract met klasieke waarborgen voor 1/1/1999 aan 4,75% en een zelfde contract maar op 1/1/2000 aan 3,25%. Beide contracten kunnen onmogelijk samengevoegd worden voor bijvoorbeeld toekenning van winstdeling.

- Dezelfde verzekeringnemer kan op een verschillend tijdstip een zelfde type contract hebben onderschreven maar met andere algemene voorwaarden vermits ze onder een andere versie van het reglement leven vallen, met bijvoorbeeld afkoopvergoedingen die op een andere manier berekend worden of die de eerste 5 jaar van een contract verminderen.

C.A.S.O. stelt dan ook voor om dit 2° lid van artikel 36 te schrappen.

De vertegenwoordiger van het Ministerie van Economische Zaken is van mening dat dit verder onderzoek verdient.

Artikel 43, §1: Groepsverzekeringsreglement - Aansluiting

In deze paragraaf worden de artikelen opgesomd die niet gelden voor een groepsverzekering. In dit verband worden de artikelen 8, §1, 13, §2, 15, §§1 en 2, 16, 19, 1° tot en met 4° en 30 § 2, laatste lid, aangehaald.

De BVVO is van oordeel dat het aangewezen is hierbij ook expliciet melding te maken van :

- artikel 24, § 2 a), 1), alinea 2 en 3: de duur van de groepsverzekering is onbegrensd en dus nooit korter dan 8 jaar zodat de referentie naar de "spot rate" nooit speelt;
- artikel 20, 8° : jaarlijks moet de verhoogde winstdeelname worden meegedeeld omwille van de toegekende winstdeelname. Aangezien dit onmogelijk is voor alle te bereiken doelregimes waar de winstdeelname in het doel is geïntegreerd, is het aangewezen te bepalen dat dit artikel niet op de groepsverzekering van toepassing is.

Article 44: Règlement d'assurance de groupe - Affiliation

Cet article permet de conclure une seule assurance de groupe pour plusieurs employeurs, sans qu'il y ait entre eux des liens sociaux ou économiques. Cet article est le pendant, pour les assurances groupe du projet d'arrêté royal relatif aux fonds de pension multi-employeurs.

L'U.P.E.A. se demande si cet article suffit à lui seul pour pouvoir offrir des plans de pension sectoriels, des plans de pension multi-secteurs et des plans de pension multi-employeurs. Ce souci provient notamment du fait qu'on utilise le terme "employeur" au lieu d'"organisateur".

Les représentants des consommateurs se demandent s'il est utile d'introduire la notion de "dirigeant".

Article 48: le financement d'une assurance de groupe

A l'article 48, §2, a), la phrase suivante a été ajoutée: "Pour les affiliés en service et les affiliés qui ne sont plus en service mais qui ont droit à des prestations de retraite différées, et qui ont atteint ou dépassé le plus bas des âges de retraite prévus par le règlement, la valeur actuelle¹ des prestations auxquelles ils pourraient prétendre s'ils prenaient leur retraite au moment considéré, calculée conformément aux règles d'actualisation définies au point b) du présent paragraphe."

Pour l'U.P.E.A., cette phrase est superflue, car cette règle est déjà reprise à l'article 48, §2 b). Dès lors, il est préférable de la supprimer.

Un *représentant de l'OCA* relève qu'il s'agit simplement de la réintroduction du principe qui veut, qu'à partir du moment où un affilié peut prétendre à ses droits anticipativement, la réserve qui devrait être disponible si l'affilié prenait sa retraite anticipée au moment considéré, doit déjà être disponible. Pour l'Office de Contrôle des Assurances,

Artikel 44: Groepsverzekeringsreglement - Aansluiting

Dit artikel maakt het mogelijk om één groepsverzekering af te sluiten voor meerdere werkgevers zonder dat deze sociale of economische banden hebben. Dit artikel is de tegenhanger voor de groepsverzekeringen van het ontwerp van koninklijk besluit inzake de multiwerkgeverspensioenfondsen.

De BVVO vraagt zich af of dit éne artikel volstaat om sectorpensioenplannen, om pensioenplannen voor verschillende sectoren en om pensioenplannen voor verschillende werkgevers te kunnen aanbieden. Deze bekommernis houdt onder andere verband met de terminologie "werkgever" i.p.v. "inrichter".

De vertegenwoordigers van de verbruikers stellen zich de vraag of het nodig is het begrip « leider » in te voeren.

Artikel 48: de financiering van een groepsverzekering

In artikel 48, §2, a) is de zin bijgevoegd "voor de aangeslotenen in dienst en de aangeslotenen die niet meer in dienst zijn maar recht hebben op uitgestelde pensioenprestaties en die de laagste van de pensioenleeftijden voorzien door het reglement bereikt of overschreden hebben, de actuele waarde¹ van de prestaties waarop ze aanspraak zouden kunnen maken indien ze op het beschouwde ogenblik op pensioen zouden gaan, berekend met de actualisatieregels bepaald in punt b) van deze paragraaf."

Deze zin is volgens B.V.V.O. overbodig aangezien deze regel ook reeds vervat zit in artikel 48, §2 b) en wordt dan ook best geschrapt.

Een *vertegenwoordiger van de CDV* merkt op dat het gewoon om de herinvoering gaat van het principe dat men vanaf het ogenblik dat een aangeslotene zijn rechten vervroegd kan opnemen, men ook de reserve dient te hebben die men moet hebben indien de aangeslotene op het beschouwde ogenblik op vervroegd pensioen zou gaan. Voor de

¹ Il n'est pas indiqué de parler ici de "valeur actuelle", car il s'agit de personnes qui ont atteint l'âge terme. Les mots "valeur actuelle des" doivent donc être supprimés en tout cas.

¹ Het is hier niet aangewezen om over een actuele waarde te spreken aangezien het hier personen betreft die op hun eindleeftijd zijn gekomen. De woorden "actuele waarde van" moeten dus alleszins geschrapt worden.

ceci est un principe logique, car il est censé prendre une position maximaliste sur le plan prudentiel.

Les plans "cash balance"

Tout comme le paragraphe 3 de cet article, le paragraphe 6 du même article devrait également renvoyer à l'article 21 de la LPC. Ainsi, il sera clair selon l'U.P.E.A. que le paragraphe 6 vise uniquement les plans "cash balance".

Les *représentants de l'OCA* font remarquer que le paragraphe 6 diffère quelque peu du paragraphe 3. Il y a lieu de distinguer entre les plans de type contributions définies avec tarif et les plans "cash balance". Dans le plan du premier type, l'employeur s'engage à verser effectivement. Ceci n'est pas le cas dans les plans "cash balance", où l'engagement à l'âge de la retraite consiste en la capitalisation des montants attribués au rendement prévu dans le règlement, et où ces montants attribués ne sont pas nécessairement versés. Les fonds de pension ont le choix entre ces deux options, ce qui explique pourquoi cette possibilité a été offerte aux assureurs également.

Article 48, §2 b) Réserves minima pour les contrats "prestations à atteindre"

Pour les *représentants des consommateurs*, la valeur actuelle visée par cet article peut être calculée avec un taux d'intérêt technique de 6 %.

Au cours des dernières réunions de la Commission, plusieurs intervenants, ainsi que l'OCA, ont déclaré qu'il serait prudent de ramener le taux d'intérêt prévu à l'article 24, §2, a), 1) de 3,75% à un niveau plus bas.

Ce taux est utilisé pour le calcul des réserves mathématiques dans les contrats vie individuelle, ainsi que dans les des contrats de groupe pour la partie cotisation personnelle.

Pourquoi le calcul des réserves minima des contrats patronaux peut-il se faire au taux de 6%, alors que 3,75 est jugé imprudent.

Les *représentants des consommateurs* demandent que l'article 48, §2, b) prévoit le même taux maximum que l'article 24, §2.

Controledienst is dit een logisch principe vermits hij op prudentieel vlak een maximalistisch standpunt dient in te nemen.

Cash-balance plannen

Zoals gebeurd is voor paragraaf 3 van dit artikel, zou ook paragraaf 6 van dit artikel moeten refereren naar artikel 21 van de WAP. Op die manier is het duidelijk voor de B.V.V.O. dat paragraaf 6 enkel de cash-balance plannen viseert.

De *vertegenwoordigers van de CDV* merken op dat paragraaf 6 iets anders is dan paragraaf 3. Men moet een onderscheid maken tussen vastebijdrageplannen met tarief en cash-balanceplannen. Bij het eerste type plan verbindt de werkgever er zich toe om effectief te storten. Dit in tegenstrijd met de cash-balanceplannen waar de toezegging op pensioenleeftijd de kapitalisatie van toegewezen bedragen aan het in het reglement vermelde rendement is waarbij die toegewezen bedragen niet noodzakelijk gestort worden. Pensioenfondsen kunnen de beide doen en dus werd aan de verzekeraars ook die mogelijkheid geboden.

Art 48, §2 b) Minimumreserves voor de overeenkomsten "te bereiken prestaties".

De actuele waarde bedoeld in dit artikel mag voor de *vertegenwoordigers van de verbruikers* berekend worden met een technische interestvoet van 6%.

Tijdens de laatste vergaderingen van de Commissie, hebben verschillende vertegenwoordigers, en ook de C.D.V., verklaard dat het wenselijk is de in artikel 24, §2, a), 1) rentevoet van 3,75 terug te brengen naar een lager niveau.

Deze rentevoet wordt gebruikt voor de berekening van de wiskundige reserves van de individuele levensverzekeringen alsook voor de contracten "persoonlijke bijdragen" van de groepsverzekeringen.

Waarom kan men dan een rentevoet van 6% gebruiken voor de berekening van de minimumreserves van de patronale contracten, terwijl men 3,75 al onvoorzichtig vindt?

De *vertegenwoordigers van de verbruikers* vragen dat artikel 48, §2, b) dezelfde maximumvoet voorziet als artikel 24, §2.

La même remarque vaut pour le paragraphe 6, avant-dernier alinéa.

En ce qui concerne l'article 48, §7, 2°) 1er tiret, ne faut-il pas aussi se référer à l'article 24 §1 et 2 ?

Article 51: fonds de financement

Cet article stipule qu'en cas d'abrogation définitive du régime de pension, les avoirs du fonds de financement sont versés dans un fonds social de l'employeur.

La situation n'est pas claire pour l'U.P.E.A. en cas d'absence d'un tel fonds social de l'employeur.

En outre, cette règle n'est pas applicable aux régimes de pension sectoriels. En effet, un secteur ne dispose pas d'un tel fonds social.

Article 52: Prestations et réserves acquises

L'art. 52, 2ème alinéa in fine dispose que: "et qu'il n'a pas transféré à l'organisme de pension des réserves acquises résultant d'une occupation antérieure"

Cette précision peut avoir un effet discriminatoire selon le C.A.S.O.: un affilié qui n'a pas atteint au total un an d'affiliation aux plans de pension de ses employeurs successifs, pourrait avoir plus de droits acquis qu'un travailleur qui compte la même durée d'affiliation (ou même une durée supérieure, mais toujours de moins d'un an) mais toujours auprès du même employeur.

Article 54: Rachat des contrats - réduction ou transfert de l'assurance de groupe

Si on applique correctement l'article 54, §2 du projet d'arrêté, cela signifie que l'indépendant peut racheter avant 60 ans. En effet, l'article 27 de la loi sur les pensions complémentaires (LPC) ne s'applique, lui, qu'aux salariés.

Le C.A.S.O. se demande si cette interprétation est correcte ?

A l'art. 54, § 2, 2ème alinéa, le C.A.S.O. suggère de remplacer "de l'article 27" par "des articles 27 et 61".

L'article 27 de la LPC ne fait en effet aucune men-

Zelfde opmerking voor paragraaf 6, voorlaatste alinea.

Wat betreft artikel 48, §7, 2°), 1° streepje, moet men zich niet refereren naar art 24 §1 en 2?

Artikel 51: financieringsfonds

Dit artikel bepaalt dat bij definitieve opheffing van het pensioenstelsel de activa van het financieringsfonds in een maatschappelijk fonds van de werkgever worden gestort.

Het is voor B.V.V.O. niet duidelijk wat er gebeurt als een dergelijk maatschappelijk fonds van de werkgever niet bestaat.

Bovendien is deze regeling niet toepasbaar op sectoriële pensioenregelingen. Een sector heeft immers geen dergelijk maatschappelijk fonds.

Artikel 52: Verworven prestaties en reserves

Art. 52, 2de lid in fine voorziet dat: "en hij uit hoofde van een vorige tewerkstelling geen verworven reserves naar de pensioeninstelling heeft overgedragen"

Deze verduidelijking kan volgens C.A.S.O. een discriminerende werking hebben: een aangeslote die in totaal geen jaar aansluiting bij de pensioenplannen van zijn opeenvolgende werkgevers bereikt heeft, zou meer verworven rechten kunnen hebben dan een werknemer die dezelfde aansluitingsduur bereikt heeft (of zelfs een langere duur, maar altijd van minder dan een jaar) maar altijd bij dezelfde werkgever gebleven is.

Artikel 54: Afkoop van de overeenkomsten - reductie of overdracht van de groepsverzekering

Indien artikel 54, §2 van het ontwerpbesluit correct toegepast wordt, betekent dit dat een zelfstandige vóór 60-jarige leeftijd kan afkopen. Artikel 27 van de wet op de aanvullende pensioenen (WAP) is immers maar van toepassing voor werknemers.

C.A.S.O. vraagt zich af of deze interpretatie correct is.

Artikel 54, § 2, 2de lid, C.A.S.O. stelt voor "van artikel 27" te vervangen door "van de artikelen 27 en 61".

Artikel 27 van de WAP vermeldt immers niet de

tion des importantes dispositions transitoires qui autorisent sous certaines conditions le rachat ou la liquidation avant l'âge de 60 ans jusqu'en 2009 ; ces dispositions sont reprises à l'article 61 de la LPC.

Article 55: champ d'application de l'arrêté royal pour les dirigeants d'entreprises indépendants

La Section 8 du chapitre X - assurance de groupe - traite des "dispositions complémentaires pour les assurances de groupe conclues en faveur des personnes autres que les travailleurs salariés liés par un contrat de travail". Ces dispositions concernent notamment les assurances de groupe pour dirigeants d'entreprises indépendants, qui ne ressortissent pas au champ d'application de la LPC.

Il n'est pas clair pour l'U.P.E.A. si cette section est la seule qui est applicable à ces dirigeants d'entreprises indépendants, ou bien, si d'autres sections leur sont applicables également. Dans ce dernier cas, il y a lieu de revoir la terminologie des autres articles pour les rendre applicables aux dirigeants d'entreprises indépendants.

Un *représentant de l'OCA* affirme que les autres sections sont applicables, elles aussi, aux dirigeants d'entreprises indépendants.

Selon le C.A.S.O., il n'est pas indiqué clairement si les dirigeants d'entreprises indépendants sont visés également.

Par contre, l'arrêté royal stipule bien ce qui suit:

Dans la définition n° 41 de l'Annexe : ".....conclu(s) par une ou plusieurs entreprisesau profit de leur personnel et/ou de leurs dirigeants "

A l'article 44 : ' ... des dirigeants d'un ou plusieurs employeurs'.

Dans le titre du Chapitre X section 8 : ' ... personnes autres que les travailleurs salariés liés par un contrat de travail... '.

Le C.A.S.O. ajoute les remarques suivantes:

1. Remarque formelle : selon la définition n° 41 et l'article 44, l'assurance de groupe visée dans cette section ne peut être conclue qu'en faveur

belangrijke overgangsbepalingen die onder bepaalde voorwaarden een afkoop of vereffening toestaan vóór 60 jaar, tot in 2009; deze bepalingen zijn vermeld in artikel 61 WAP.

Artikel 55: toepassingsgebied van het koninklijk besluit voor de zelfstandige bedrijfsleiders

Afdeling 8 van hoofdstuk X - groepsverzekering handelt over "aanvullende bepalingen voor groepsverzekeringen ten voordele van personen die geen door een arbeidsovereenkomst verbonden werknemers zijn". Deze bepalingen hebben met name betrekking op de groepsverzekeringen voor zelfstandige bedrijfsleiders die niet onder het toepassingsgebied van de WAP ressorteren.

Het is voor B.V.V.O. niet duidelijk of deze afdeling de enige afdeling is die op deze zelfstandige bedrijfsleiders van toepassing is, dan wel of ook de andere afdelingen op hen van toepassing zijn. In dit laatste geval moet de terminologie van de overige artikelen worden herbekeken opdat ze ook toepasbaar zouden zijn voor de zelfstandige bedrijfsleiders.

Een *vertegenwoordiger van de CDV* laat weten dat de overige afdelingen ook van toepassing zijn op de zelfstandige bedrijfsleiders.

Voor C.A.S.O. is er geen duidelijke verwijzing naar de zelfstandige bedrijfsleider opgenomen.

Het koninklijk besluit vermeldt wel:

In definitie nr. 41 van Bijlage: ".....gesloten door één of meerdere ondernemingen....ten voordele van hun personeel en/of van hun leiders"

In artikel 44: ' ... de leiders van één of meerdere werkgevers'.

In de hoofding van Hoofdstuk X afdeling 8: ' ... personen die geen door een arbeidsovereenkomst verbonden werknemers zijn ... '.

C.A.S.O. voegt volgende opmerkingen toe:

- 1 Formele opmerking: volgens definitie nr. 41 en artikel 44 is de groepsverzekering voorzien in deze afdeling alleen mogelijk voor zelfstandige

des dirigeants d'entreprises indépendants.

Le C.A.S.O. suggère de modifier le titre du Chapitre X, section 8 comme suit : "Dispositions complémentaires pour les assurances de groupe conclues en faveur des dirigeants d'entreprises".

2. Il n'est pas clair si le Chapitre X, sections 1 à 7 est applicable aux dirigeants d'entreprises indépendants.

Le libellé des articles n'est pas clair. Par exemple:

- les articles où il est fait référence explicitement au régime du salarié: 'pendant que l'affilié est au service de l'employeur,...'
- et/ou les articles où il est fait référence aux articles de la loi relative aux pensions complémentaires, qui sont, en principe, applicables uniquement aux salariés.

Pour cette raison, l'U.P.E.A. suggère de regrouper toutes les dispositions applicables au dirigeant d'entreprises indépendant dans un chapitre à part. Ceci améliorerait la clarté.

Article 83: reprise d'un contrat

Cet article impose à l'assureur des obligations extrêmement lourdes, voire impossibles, en cas de reprise d'un contrat ou d'une intention d'effectuer une telle reprise (le remplacement d'un contrat par un contrat souscrit auprès d'une autre entreprise d'assurances si, et dans la mesure où, la souscription du second s'effectue en rapport avec le rachat ou la réduction du premier).

En effet, l'assureur est tenu de réclamer du preneur d'assurance, avant la souscription du contrat ou, dans le cas d'une police présignée, dans les trente jours de la souscription, copie signée par lui de l'ancien contrat.

Il est tenu de lui adresser un avertissement, qui doit comprendre toute une série de renseignements relatifs à l'ancien contrat, dont l'assureur ne dispose pas encore à ce moment, et dont il ne disposera peut-être jamais, plus particulièrement, lorsque le preneur d'assurance ne donne pas suite ou ne donne suite que partiellement à la demande de l'assureur.

bedrijfsleiders.

C.A.S.O. stelt voor: de hoofding van Hoofdstuk X, afdeling 8 te wijzigen als volgt: "Aanvullende bepalingen van groepsverzekeringen ten voordele van bedrijfsleiders".

2. De toepasbaarheid van Hoofdstuk X, afdeling 1 t.e.m. 7 op de zelfstandige bedrijfsleiders is onduidelijk.

De opmaak van bepaalde artikels is niet altijd duidelijk. Bijvoorbeeld:

- deze artikels waar expliciet naar het regime van de loontrekkende wordt verwezen: 'zolang de aangeslotene in dienst is van de werkgever,...'
- en/of de artikels waarin wordt verwezen naar artikels van de wet op de aanvullende pensioenen die in principe alleen van toepassing zijn op de loontrekkenden.

Vandaar de suggestie van C.A.S.O. om alle bepalingen van kracht op de zelfstandige bedrijfsleider in een afzonderlijk hoofdstuk onder te brengen. Dit zou meer duidelijkheid brengen.

Artikel 83: overname van een overeenkomst

Dit artikel legt aan de verzekeraar uiterst zware tot onmogelijke verplichtingen op in geval van een overname of van een voornemen tot overname (vervanging van een overeenkomst door een bij een andere verzekeringsonderneming onderschreven overeenkomst indien en in mate dat het onderschrijven van de tweede gebeurt in verhouding tot de afkoop of de reductie van de eerste).

De verzekeraar dient immers aan de verzekeringnemer een door hem ondertekende kopie van de oorspronkelijke overeenkomst op te vragen, vóór de onderschrijving, of, in geval van een voorafgetekende polis, binnen de 30 dagen na de onderschrijving.

In die verwittiging dient de verzekeraar een hele reeks gegevens te vermelden over de oorspronkelijke overeenkomst, waarover de verzekeraar op dat moment nog niet beschikt, en waarover hij misschien nooit zal beschikken, meer bepaald, wanneer de verzekeringsnemer geen of een onvolledig gevolg geeft aan de vraag van de verzekeraar.

Le C.A.S.O. et l'U.P.E.A. estiment qu'à l'article 83, §2, en ce qui concerne les points 1 et 2, l'avertissement ne peut avoir trait qu'au remplacement d'un contrat et non à la reprise d'un contrat (comme cela a d'ailleurs été précisé au 3). En effet, dans le cas d'une reprise, les assureurs impliqués sont deux: l'un ne connaît toutefois pas les modalités du contrat que le preneur d'assurances a souscrit auprès de l'autre assureur.

En outre, l'U.P.E.A. est d'avis que cette disposition est contraire aux directives européennes, qui tendent vers un libre marché et une libre concurrence.

Articles 86-87: numérotation

Il y a deux articles 86. Il y a lieu donc d'adapter la numérotation.

Limitation du champ d'application de certains articles aux nouveaux contrats

L'article 86, §2 énumère les dispositions applicables aux contrats en cours à partir de la modification des conditions, ou, à défaut, à partir de leur renouvellement ou de leur reconduction tacite ou expresse.

En dehors des articles déjà repris à l'article 86, §2, il est indispensable d'y reprendre également les articles 10 §2 et 64 §3. Ces articles ont une influence fondamentale sur le fonctionnement actuel et, par conséquent, ne peuvent être appliqués sans plus aux contrats existants. L'U.P.E.A. ne remet pas en cause les dispositions applicables aux nouveaux contrats.

L'article 23 introduit une disposition qui oblige l'entreprise d'assurances à tenir à la disposition du public les bases utilisées pour l'établissement de la tarification, le calcul des valeurs de rachat et de réduction, y compris les indemnités appliquées, ainsi que le plan de participation aux bénéfices en vigueur.

L'article 73, §1er stipule que l'entreprise d'assurances est tenue d'établir pour chaque fonds d'investissement, un rapport annuel et semestriel et que ces rapports doivent être tenus à la disposition des preneurs d'assurance.

Ces dispositions n'étaient pas applicables aux

Voor C.A.S.O. en B.V.V.O., kan in artikel 83, §2, voor wat de punten 1 en 2 betreft, de verwittiging enkel betrekking hebben op een vervanging van een overeenkomst en niet op een overname van de overeenkomst (zoals ook in punt 3 is gepreciseerd). Immers, in het geval van een overname zijn er twee verzekeraars betrokken partij: de ene verzekeraar kent evenwel niet de modaliteiten van het contract dat de verzekeringsnemer bij de andere verzekeraar heeft afgesloten.

Daarenboven is de BVVO van oordeel dat deze bepaling in strijd is met de Europese Richtlijnen die een vrije markt en vrije concurrentie nastreven.

Artikelen 86-87: nummering

Er zijn twee artikelen 86. De nummering moet bijgevolg nog worden aangepast.

Beperking van het toepassingsgebied van sommige artikelen tot de nieuwe contracten

Artikel 86, §2 somt de bepalingen op die pas van toepassing zijn op de lopende overeenkomsten vanaf de wijziging van de voorwaarden, of bij ontstentenis, vanaf hun vernieuwing of hun stilzwijgende of uitdrukkelijke verlenging.

Naast de artikelen die reeds in artikel 86, §2 zijn opgenomen, is het onontbeerlijk om er ook de artikelen 10 §2 en 64 §3 te vermelden. Deze artikelen grijpen fundamenteel in op de huidige werking zodat ze niet zomaar kunnen worden toegepast voor de bestaande contracten. De BVVO stelt de bepalingen niet in vraag voor de nieuw onderschreven contracten.

Artikel 23 voert een bepaling in die de verzekeringsonderneming verplicht om de gebruikte grondslagen voor de tarifiering, de berekening van de reductie - en afkoopwaarden, met inbegrip van de toegepaste vergoedingen alsook het van kracht zijnde winstdeelnameplan ter beschikking te stellen van het publiek.

Artikel 73, §1 bepaalt dat de verzekeringsonderneming voor elk beleggingsfonds een jaarlijks en zesmaandelijks verslag moet opstellen en ter beschikking stellen van de verzekeringsnemers.

Deze bepalingen golden niet voor de bestaande

contrats existants. Il n'est pas opportun pour l'U.P.E.A. de les imposer maintenant pour tous les contrats existants, vu l'administration lourde que ceci entraînera.

Article 10, §2

Cet article précise que la police indique dans quelle mesure et pour quelle durée les bases techniques de la tarification sont garanties. Dans le cas où la police ne mentionne rien à ce sujet, le Rapport au Roi suggère que ces bases techniques sont applicables pour toute la durée du contrat. De la même façon, si aucune mention ne précise les bases techniques à utiliser pour les augmentations de garantie, ces augmentations sont calculées à l'aide des bases techniques originelles.

Dans les contrats existants, cette précision n'est toutefois pas reprise. Pour l'U.P.E.A., il est inacceptable que, par exemple pour les anciens contrats qui offrent une garantie tarifaire de 4,75 %, les assureurs soient soudainement tenus d'appliquer de nouvelles augmentations de 4,75 % sur ces contrats existants. De plus, ceci serait contraire à l'arrêté royal vie même, qui stipule en son article 24 que le rendement maximum qui peut être octroyé sur la nouvelle production (et une augmentation constitue une nouvelle production) est de 3,75 %.

Article 64, §3

Cet article précise que les entreprises d'assurances ne peuvent pas prélever des frais de gestion par annulation d'unités. L'U.P.E.A. estime que cette disposition met en péril la position concurrentielle des entreprises d'assurances belges par rapport à celle des entreprises d'assurances étrangères, car cette technique est autorisée à l'étranger.

L'U.P.E.A. constate néanmoins que cette disposition a été maintenue dans l'arrêté d'exécution à l'étude. Si elle ne peut être supprimée, il est en tout cas indispensable qu'elle soit applicable uniquement aux nouveaux contrats. Dans le cas contraire, les contrats existants doivent être modifiés en grande partie, ce qui affecte les accords contractuels passés entre l'entreprise d'assurances et le preneur d'assurance.

contracten. Het is voor B.V.V.O. niet opportuun om dit nu op te leggen voor alle bestaande contracten gezien de enorme administratie die hiermee gepaard gaat.

Artikel 10, §2

Dit artikel bepaalt dat de polis aangeeft in welke mate en voor welke duur de technische grondslagen van de tarifiering gewaarborgd zijn. Wanneer hierover niets gezegd wordt in de polis suggereert het Verslag aan de Koning dat deze grondslagen van toepassing zijn voor de ganse duurtijd van het contract. Bovendien moeten de toekomstige verhogingen van de waarborg berekend worden met behulp van de oorspronkelijke grondslagen wanneer er geen verdere melding in de polis gemaakt wordt over de te gebruiken grondslagen bij waarborgverhogingen.

In de bestaande contracten is deze precisering evenwel niet opgenomen. Voor B.V.V.O. is het ondenkbaar dat de verzekeraars bij voorbeeld voor de oude contracten met tariefgarantie aan 4,75 % nu plots ook nieuwe verhogingen op deze bestaande contracten moeten honoreren aan 4,75 %. Bovendien zou dit indruisen tegen het koninklijk besluit Leven zelf dat bepaalt in artikel 24 dat het maximaal toe te kennen rendement op nieuwe productie (en een verhoging is een nieuwe productie) 3,75 % bedraagt.

Artikel 64, §3

Dit artikel preciseert dat de verzekeringsondernemingen geen beheerskosten mogen aanrekenen door het schrappen van eenheden. De BVVO is van oordeel dat deze bepaling de concurrentiepositie van de Belgische verzekeringsondernemingen in gevaar brengt tegenover de buitenlandse aangezien deze techniek vanuit het buitenland wel toegelaten wordt.

B.V.V.O. stelt evenwel vast dat deze bepaling nog steeds is weerhouden in het voorliggend uitvoeringsbesluit. In de mate dat deze bepaling niet geschrapt kan worden, is het alleszins onontbeerlijk om ze enkel op de nieuwe contracten te laten gelden. In het andere geval moeten grote gedeelten van de bestaande contracten worden omgevormd, wat een ingreep betekent in bestaande contractuele overeenkomsten tussen de verzekeringsonderneming en de verzekeringsnemer.

Calcul alternatif pour la diminution des provisions "clignotant"

Tant la constitution que la diminution des provisions "clignotant" conduit à des situations illogiques. Dès lors, il est indiqué d'adapter les formules tel qu'illustré dans l'Annexe 1.

En ce qui concerne la constitution, l'U.P.E.A. propose la formule suivante:

Si $PCC_t > PC_{t-1}$
Alors $Dot_t = \text{MIN}(PCC_t / 10 ; PCC_t - PC_{t-1})$

Cette formule a pour effet que la réserve "clignotant" constituée après dotation n'est jamais supérieure au montant à constituer.

Proposition pour la diminution:

On détermine le moment dans le passé où la réserve "clignotant" à constituer était la plus élevée. Le solde de cette réserve "clignotant" la plus élevée et de la nouvelle réserve "clignotant" à constituer, peut être diminué à concurrence de 10%. Le montant ainsi déterminé de la diminution doit toutefois être limité de sorte que, après prélèvement, le total de la réserve "clignotant" constituée ne soit pas plus bas que la réserve "clignotant" à constituer.

Cette alternative pour diminuer la réserve "clignotant", peut être exprimée par la formule suivante :

Si $PCC_t < PC_{t-1}$

Alors le montant du prélèvement (Pr_t) se détermine par la formule suivante :

Si T = l'année pour laquelle $\forall t > T : PCC_t < PCC_T$

$$Pr_t = \text{Min} \left(\frac{PCC_T - PCC_t}{10}, PC_{t-1} - PCC_t \right)$$

Selon cette formule alternative, les provisions supplémentaires pour un portefeuille en voie d'extinction, seront en outre effectivement réduites à zéro, ce qui n'est pas le cas selon la formule actuelle.

Annexes à l'arrêté royal relatif à l'activité

Alternatieve berekening voor de afbouw van de knipperlichtvoorzieningen

Zowel de opbouw als de afbouw van de knipperlichtvoorzieningen leiden tot onlogische situaties, zodat het aangewezen is de formules aan te passen. Een illustratie hiervan is opgenomen in Bijlage 1.

voor de opbouw stelt B.V.V.O. voor:

Als $PCC_t > PC_{t-1}$
Dan $Dot_t = \text{MIN}(PCC_t / 10 ; PCC_t - PC_{t-1})$

Deze formule zorgt ervoor dat de samengestelde knipperlichtreserve na dotatie nooit groter wordt dan het samen te stellen bedrag.

Voorstel voor de afbouw:

Men bepaalt het tijdstip in het verleden waarop de samen te stellen knipperlichtreserve het grootst was. Het saldo van deze hoogste knipperlichtreserve en de nieuwe samen te stellen knipperlichtreserve mag a rato van 10% afgebouwd worden. Het aldus bepaalde bedrag van afbouw dient evenwel beperkt te worden opdat de uiteindelijke samengestelde knipperlichtreserve na afhouding niet opnieuw lager zou zijn dan de samen te stellen knipperlichtreserve.

In formulevorm luidt deze alternatieve formulering voor afbouw van de knipperlichtreserve:

Als $PCC_t < PC_{t-1}$

Dan wordt het bedrag van de afhouding (Pr_t) bepaald door volgende formule :

Stel T het jaar waarvoor geldt $\forall t > T : PCC_t < PCC_T$

$$Pr_t = \text{Min} \left(\frac{PCC_T - PCC_t}{10}, PC_{t-1} - PCC_t \right)$$

Volgens deze alternatieve formule zullen de aanvullende voorzieningen voor een uitdovende portefeuille bovendien daadwerkelijk tot nul herleid worden wat niet het geval is met de huidige formule.

Bijlagen bij het koninklijk besluit betreffende

d'assurance sur la vie

Annexe I

Un expert remarque que les tables de mortalité reprises en Annexe 1 du projet sont identiques à celles prévues en Annexe 1 de l'arrêté royal du 17 décembre 1992. Il s'étonne que, dans un pays de longue tradition assurantielle et actuarielle comme la Belgique, une réglementation promulguée en 2003 ou 2004 s'appuie sur des tables de mortalité élaborées sur base de statistiques remontant à la fin des années 80, alors que chacun connaît l'évolution spectaculaire de la longévité de vie.

Il propose de retenir un ajustement des tables actuellement les plus récentes publiées par l'Institut National de Statistique (tables INS 2000), l'Office se chargeant de fixer, par rapport à ces tables, la correction d'âge à appliquer selon qu'il s'agit d'opérations de genre vie ou de genre décès. Pour les rentes viagères, il propose l'utilisation de tables prospectives construites sur base des mêmes tables, compte tenu de l'évolution de la mortalité au cours des années précédentes, et moyennant une correction d'âge fixée par l'Office.

Annexe II

N° 38: La notion d'engagement de prévoyance

La notion d'"engagement de prévoyance" (Annexe 2 – n° 38) est définie dans cette annexe, mais n'est reprise nulle part dans le projet d'arrêté royal. Le C.A.S.O. suppose que cette notion inclut tant des engagements collectifs que des engagements individuels.

Pourquoi la garantie invalidité, qui peut être reprise dans un engagement de prévoyance, est-elle limitée à l'invalidité permanente? Il semble préférable au C.A.S.O. de reprendre également les avantages en cas d'incapacité de travail et en cas d'incapacité temporaire.

Le projet ne mentionne pas non plus quelles sont les formalités juridiques et les dispositions légales applicables, lorsque l'engagement prévoit uniquement des avantages en cas d'incapacité de travail et en cas d'invalidité.

Définition n°40 (dirigeant d'entreprises) : ce point

de de levensverzekeringsactiviteit

Bijlage I

Een deskundige merkt op dat de sterftetafels die opgenomen zijn in Bijlage 1 van het ontwerp identiek zijn aan de sterftetafels van Bijlage 1 bij het koninklijk besluit van 17 december 1992. Hij verwondert zich over het feit dat in een land zoals België, dat kan rekenen op een grote ervaring op verzekerings- en actuariel vlak, een reglementering die afgekondigd wordt in 2003 of 2004 berust op sterftetafels die zijn opgesteld op basis van statistieken die dateren van eind jaren '80, terwijl iedereen weet dat de levensduur een spectaculaire evolutie kent.

Hij stelt voor de momenteel meest recente tafels gepubliceerd door het Nationaal Instituut voor Statistiek (tafels INS 2000) aan te passen; de Controledienst zou dan ten opzichte van deze tafels vaststellen welke leeftijdscorrectie toegepast zou moeten worden naargelang het gaat om verrichtingen van het type leven of van het type overlijden. Voor de lijfrentes stelt hij voor prospectieve tafels te gebruiken die op basis van dezelfde tafels zijn samengesteld, rekening houdend met de evolutie van de sterfte in de loop van de voorgaande jaren, en met toepassing van een door de Controledienst vastgestelde leeftijdscorrectie.

Bijlage II

Nr. 38: Begrip Voorzorgstoezegging

Het begrip "Voorzorgstoezegging (Bijlage 2 – nummer 38)" wordt gedefinieerd in deze bijlage, maar wordt nergens opgenomen in het ontwerp van KB. C.A.S.O. veronderstelt dat dit begrip zowel collectieve als individuele toezeggingen omvat. Waarom wordt de waarborg invaliditeit die kan opgenomen worden in een voorzorgstoezegging beperkt tot permanente invaliditeit? Het lijkt C.A.S.O. beter ook de voordelen bij arbeidsongeschiktheid en tijdelijke invaliditeit op te nemen. Het ontwerp vermeldt ook niet welke juridische vormvereisten en wettelijke bepalingen van kracht zijn indien de toezegging enkel voordelen bij arbeidsongeschiktheid en invaliditeit toekent.

Definitie n° 40 (bedrijfsleider): in dit punt wordt

définit le "dirigeant d'entreprises" en renvoyant à une définition qui serait contenue dans l'article 2, §3, 6° de la loi de contrôle. Or l'article 2, §3, 6° auquel il est renvoyé ne contient pas de définition, directe ou indirecte, du "dirigeant d'entreprises".

een definitie gegeven van de term "bedrijfsleider" door te verwijzen naar een definitie die gegeven zou worden in artikel 2, §3, 6° van de controlewet. Dit artikel 2, §3, 6° waarnaar wordt verwezen, bevat echter geen rechtstreekse of onrechtstreekse definitie van het begrip "bedrijfsleider".

Remarque finale:

Bien que le point de vue de l'U.P.E.A. soit repris dans l'avis, l'U.P.E.A. insiste pour que sa note (voir annexe) soit reprise séparément en sorte que, de cette manière apparaisse mieux quels points selon elle sont importants et moins importants dans son argumentation.

Slotbepaling:

Ofschoon de visie van B.V.V.O. in het advies is vervat staat B.V.V.O. erop dat haar nota (zie bijlage) afzonderlijk wordt opgenomen, omdat op die manier beter tot uitdrukking komt welke volgens haar de cruciale en minder belangrijke punten zijn in haar betoog.

Le Président,

De Voorzitter,

H. COUSY

Annexe: note U.P.E.A. du 8 avril 2003
Bijlage: nota B.V.V.O. van 8 april 2003